mediawijzer.net

THE CHOICE
marktonderzoek & advies

Iene Miene Media

Monitor 2018

Mediagebruik door
kinderen van
0 t/m 6 jaar

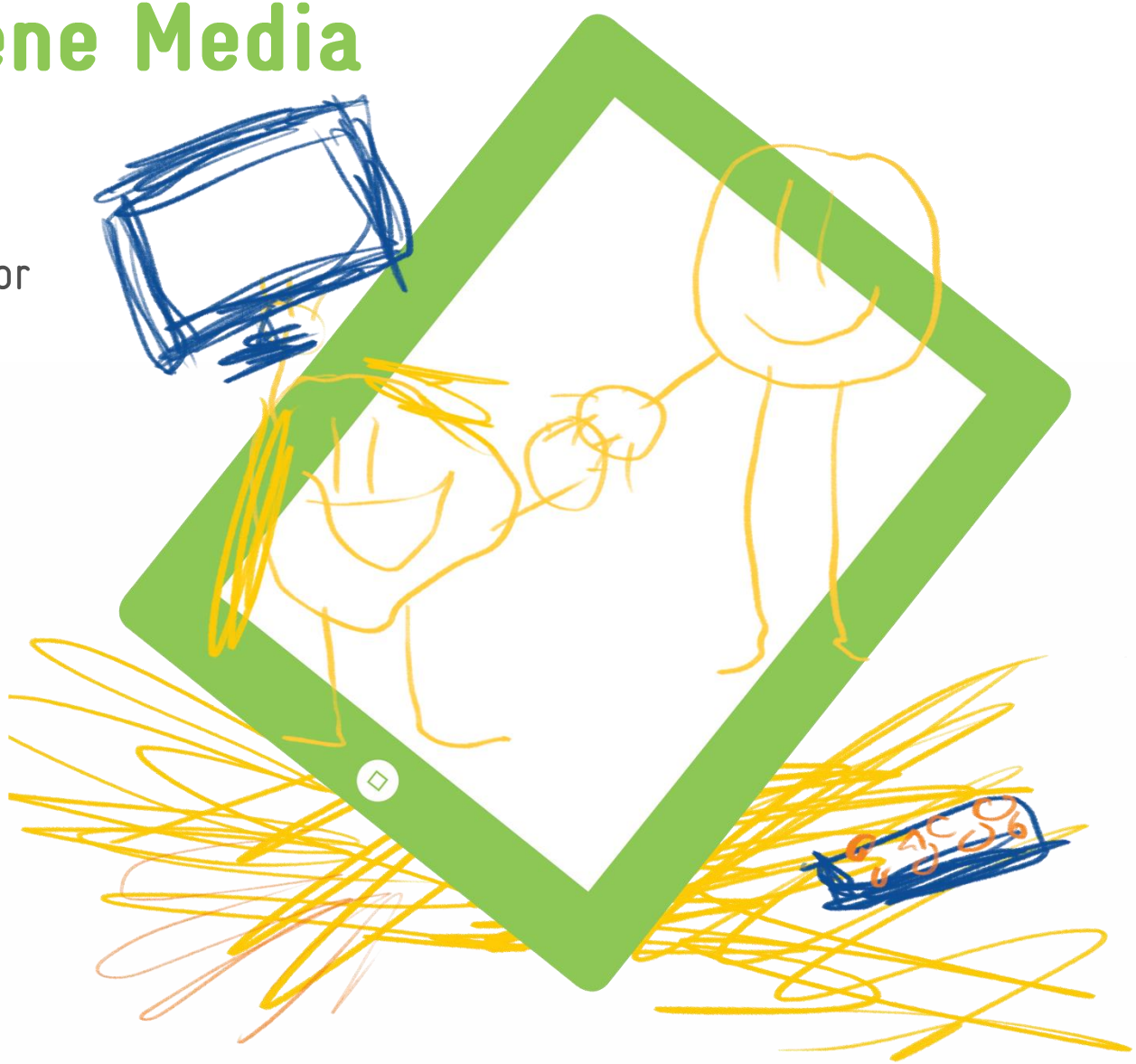

Colofon

Iene Miene Media 2018 door Mediawijzer.net
Iene Miene Media is een jaarlijks onderzoek van Mediawijzer.net naar het mediagebruik van jonge kinderen.

Realisatie
- The Choice Marktonderzoek & Advies - dataverzameling, samenstelling en redactie
- Mediawijzer.net - opdrachtgever
- Krista Okma (Okma op Maat) - samenstelling en coördinatie
- Henk Boeke (Bureau Jeugd & Media) – eindredactie

Mediawijzer.net
e-mail: info@mediawijzer.net
website: www.mediawijzer.net en www.mediawijsheid.nl

Copyright © 2018 Mediawijzer.net

Inhoudsopgave

1. Samenvatting en aanbevelingen 4
   - 1.1 Samenvatting 5
   - 1.2 Verder met de resultaten/ aanbevelingen 10

2. Onderzoeksopzet 12
   - 2.1 Onderzoeksverantwoording 13
   - 2.2 Weging 14

3. Uitgebreide resultaten 15
   - 3.1 Bezit en gebruik 16
   - 3.2 Mediavaardigheden 27
   - 3.3 Opvattingen en opvoeden 28
   - 3.4 Mediagebruik 35
   - 3.5 Mediavaardigheid ouders 36

4. Groepen 37
   - 4.1 Herkomst 38
   - 4.2 Nielsen-regio 40
   - 4.3 Geslacht 41
   - 4.4 Opleiding 43
   - 4.5 Inkomen 44

mediawijzer.net

1. Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Dit onderzoek geeft de huidige stand van zaken over het media-gebruik van kleine kinderen (0-6) en de manier waarop ouders daarmee omgaan.

Beschikbare apparaten

Bijna alle gezinnen met kleine kinderen hebben een of meer mobieltjes of smartphones (98%), een of meer computers (laptop of desktop PC, 95%) en een of meer televisies (96%). Meestal zijn er ook een of meer tablets aanwezig (83%).

Voor zowel computers (laptop of desktop PC) als voor DVD/Blu-ray spelers is al vanaf 2016 een dalende trend zichtbaar. In beide gevallen bedraagt de daling zo'n 2 procentpunt per jaar.

De populairste media

Gewone (voorlees)boekjes worden nog steeds het meest gebruikt: in 84% van de gezinnen met kleine kinderen wordt geregeld tot vaak gelezen. (Let op: in 16% van de gezinnen wordt dus nooit of zelden gelezen!) Daarna volgen: de televisie (79%) en de tablet (64%). Deze top-3 komt overeen met die van vorig jaar, maar het tv-gebruik is wel met 3 procentpunt gedaald.

De kinderen gebruiken af en toe media. Dan ben ik zelf in de buurt.

Wat opvalt is dat kinderen van ouders met een beneden-modaal inkomen relatief minder lezen of voorgelezen worden (46% vaak of zeer vaak, tegenover 57% gemiddeld).

Beginnen met media

De allerkleinsten (0 t/m 2 jaar) krijgen – nog steeds – het eerst te maken met boekjes (85%) en de televisie (84%). Het gebruik van tablets en smartphones door de allerkleinsten zet duidelijk door: inmiddels krijgt al meer dan de helft (57%) van de 0- t/m 2-jarigen daarmee te maken (was: 50% in 2017).

Er zijn vrijwel geen verschillen tussen diverse groepen ouders (qua inkomen, opleiding en regio) in de leeftijd waarop kinderen voor het eerst beginnen met media.

Mediagebruik – tijdsbesteding

Voor kinderen van 0 t/m 6 jaar blijft 'kijken' het belangrijkst: gemiddeld 1 uur per dag tv (inclusief Netflix), en een half uur DVD/Blu-ray. Interactieve media en (voorlees)boekjes nemen eveneens ongeveer een half uur per dag in beslag.

Er zijn vrijwel geen verschillen in de tijd die wordt besteed aan media (bijvoorbeeld naar opleidingsniveau of inkomen). Wel besteden kinderen van ouders met een migratieachtergrond gemiddeld meer tijd aan beeldschermmedia.

Ik ben voorstander van duidelijke grenzen qua mediagebruik. Kookwekker aan bijvoorbeeld om eindtijd te markeren en zo discussie te voorkomen.

Samenvatting

Media in de slaapkamer

In de slaapkamer van kleine kinderen vind je nog steeds vooral papieren media: boekjes (85%), en tijdschriften en strips (67%). Apparaten komen veel minder voor dan papieren media, een muziekspeler nog het meest (38%). Ongeveer 1 op de 6 kinderen heeft een tv op de kamer (17%).

In grote steden hebben kleine kinderen relatief vaker (vaker dan gemiddeld) media-apparaten op de slaapkamer. Bijvoorbeeld: tablet (29% vs 15% totaal) en tv (26% vs 17% totaal). Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat kinderen in stedelijke gebieden, met kleinere huizen, vaker een slaapkamer delen met oudere broers en zusjes.

Zoals te verwachten hebben kinderen van hoog opgeleide ouders vaker boekjes op hun kamer (90%) dan kinderen van laag opgeleide ouders (78%).

Waar worden media het meest gebruikt?

Media-apparaten staan nog steeds vooral in de huiskamer. Met name: tv (96%), tablet (94%), en DVD/Blu-ray speler (90%). Opvallend is de daling van computers (laptop en desktop PC) in de huiskamer: van 93% in 2017 naar 87% in 2018.

Buitenshuis worden natuurlijk vooral mobiele telefoons en smartphones gebruikt (30%). Opvallend is de stijging hiervan ten opzichte van 2017 (20%).

Wanneer worden media het meest gebruikt?

Verreweg het meeste mediagebruik vindt nog steeds plaats rond het avondeten. Alleen de verhouding tussen vóór het eten en ná het eten is omgedraaid: dit jaar meer ervoor (46%) dan erna (35%); in 2017 was dat precies omgekeerd (39% ervoor en 57% erna).

Een verklaring voor deze verschuiving is moeilijk te geven. Of het wellicht een gunstige ontwikkeling is, valt eveneens niet te zeggen, omdat alleen gevraagd werd naar mediagebruik in het algemeen, dus niet uitgesplist naar boekjes lezen en beeldschermgebruik. (Minder beeldschermgebruik na het eten, oftewel voor het slapengaan, zou gunstig zijn. Een boekje lezen voor het slapengaan is vanzelfsprekend geen enkel probleem, integendeel.)

In ieder geval laat bijna een kwart van de ouders (23%) hun kinderen ook vlak voor bedtijd nog media gebruiken. (In 2017: 17%.) Ook hiervan is echter niet bekend of dit beeldschermmedia zijn of papieren boekjes.

Media-activiteiten

Wat dóen kleine kinderen met media? De huidige top-3 is gelijk aan die van vorig jaar (alleen zijn de percentages iets lager):

1. boekjes lezen (82%);
2. filmpjes kijken, bijvoorbeeld via YouTube (77%);
3. educatieve spelletjes spelen (58%).

Verschillen qua gezinsomstandigheden:

- kinderen in gezinnen met een laag inkomen doen relatief veel media-activiteiten. Het verschil is bijvoorbeeld groot bij 'chatten' (laag inkomen: 27%, hoog inkomen 14%);
- kinderen van ouders met een migrantenachtergrond doen vaker spelletjes: educatief (76%) en schieten/vechten/actie (43%). Maar ook maken ze vaker filmpjes (69%) en zoeken ze vaker informatie op internet (37%).

Samenvatting

Alleen of met anderen

Vooral filmpjes kijken doen kleine kinderen vaak in hun eentje. Kennelijk is dit dé activiteit die ouders handig of geschikt vinden om kinderen even iets voor zichzelf te laten doen. Als kinderen dingen samen doen met anderen, is dat meestal met de moeder.

Voor de top-3 van media-activiteiten gelden ongeveer dezelfde percentages als die van 2017:

1. boekjes worden meestal gelezen met de moeder (49%). Vaders doen dit een stuk minder (16%);
2. filmpjes worden vaak zonder begeleiding bekeken (31%). Daarna volgen de moeder (25%) en de vader (12%);
3. educatieve spelletjes worden vooral met moeder (24%) of alleen (23%) gespeeld, en veel minder met vader (8%).

Kleine kinderen gebruiken media ook wel eens met broertjes en zusjes. Het meest: samen filmpjes kijken (9%). Met vriendjes en vriendinnetjes gebruiken ze (nog) nauwelijks media.

Hoe kan ik er in de toekomst voor zorgen dat ze weinig tot geen interesse heeft in Facebook of andere sociale media zelfs als vriendinnetjes dat wel hebben?

Kinder-apps

Op de meeste tablets staan nog steeds weinig kinder-apps. De helft van de ouders (50%) heeft er maximaal drie. Bij de allerkleinsten geldt dat zelfs voor driekwart van de ouders (72%).

Wat kunnen kleine kinderen wel en niet?

Wat kleine kinderen wel en niet kunnen, varieert enorm; zowel per kind als per vaardigheid als per leeftijd. We bevroegen allerlei soorten vaardigheden, zoals vegen en tikken om een touchscreen te bedienen, zelf een vervolg-filmpje op YouTube starten, en zelf de weg vinden in een spelletje of een app. De een kan dit wel en de ander niet.

De algemene conclusie is dat de meeste kleine kinderen nog veel hulp nodig hebben bij het gebruiken van media. Ook is het belangrijk om je te realiseren dat het soms wel kan líjken alsof een peuter of kleuter iets kan, maar dat dat vaak maar schijn is. Een derde van de ouders (31%) denkt bijvoorbeeld dat zijn of haar kind (van 0-6 jaar) begrijpt dat filmpjes niet altijd echt zijn, terwijl dat besef in werkelijkheid pas na het 7e jaar begint door te dringen.

Meningen over mediagebruik

Net als vorig jaar legden we een groot aantal stellingen voor over mediagebruik, variërend van 'Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind', tot 'Gewoon speelgoed is beter dan beeldschermmedia' en 'Ik zie liever dat mijn kind met andere dingen bezig is dan met media'. Met deze stellingen is men het grotendeels nog steeds eens (61% resp. 60% resp. 54%). En met een stelling als 'Media zijn handig om mijn kind mee in slaap te laten vallen' is men het nog steeds grotendeel óneens (60%).

Samenvatting

De algemene conclusie is dat ouders enerzijds willen dat hun kinderen mediavaardig worden, maar anderzijds dat ze niet volledig erin opgaan, en dat ze ook nog andere dingen blijven doen.

Pijnpunten

Hieronder vergelijken we de huidige top-5 van ouderlijke pijnpunten met die van vorig jaar. De vraag luidde: 'Waar heeft u vooral moeite mee'?

	2017	2018
1.	te lang bezig zijn met media	te lang bezig zijn met media
2.	ongeschikte inhoud tegenkomen	ongeschikte inhoud tegenkomen
3.	verveling bij geen mediagebruik	eindeloos zeuren om media
4.	eindeloos zeuren om media	verveling bij geen mediagebruik
5.	contact met kwaadwillenden	zelf het goede voorbeeld geven

Verschillen tussen ouders:

- ouders met een bovenmodaal inkomen zeggen vaker dat ze 'geen van de bovenstaande situaties' herkennen, dan ouders met een laag inkomen (34% vs 21%);
- ouders met een lage opleiding ervaren vaker geen pijnpunten (34%) dan ouders met een hoge opleiding (24%);
- vaders zeggen vaker dan moeders dat ze geen moeite hebben met de genoemde situaties (33% vs 27%);
- ouders met slechts 1 kind zeggen vaker (35%) dat ze geen moeite hebben met de genoemde situaties dan ouders van 3 of meer kinderen (17%). Oftewel: hoe meer kinderen, hoe meer problemen.

Behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding

Bijna de helft van de ouders (46%) heeft 'wel eens' tot 'heel sterk' behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van hun jonge kinderen (zoals een 'Schijf van Vijf voor mediaopvoeding').

Voor de vragen die men heeft, zie 'Vragen rond opgroeien en mediagebruik' hieronder.

Er zijn vrijwel geen verschillen tussen soorten ouders (qua inkomen, opleiding, regio, etc.) in de mate waarin ze behoefte hebben aan handvatten.

Vragen over opgroeien en mediagebruik

We legden een groot aantal mogelijke vragen voor, die ouders zouden kunnen hebben. Al die vragen bleken in meer of mindere mate daadwerkelijk te bestaan. Waarbij de urgentie maar weinig varieerde: van 37% resp. 36% voor de meest urgente vragen ('Hoe zorg ik ervoor dat mijn kind geen tv-programma's ziet waar hij of zij nog te jong voor is?' en 'Waar haal ik de tijd vandaan om alsmaar mee te kijken met mijn kind?') tot 26% voor de minst urgente vraag ('Is het goed als mijn kind een eigen mobieltje heeft?')

Hier en daar zijn er – per mogelijke vraag – verschillen tussen ouders (qua regio, moeders tegenover vaders, en autochtoon/allochtoon) maar die hoeven niet te leiden tot een diversificatie van voorlichtingsinspanningen.

Samenvatting

mediawijzer.net

Informatiebronnen

Als ouders vragen hebben over het mediagebruik van hun kinderen, gaan ze achtereenvolgens te rade bij:

1. goede vrienden of kennissen (40%);
2. broers en zussen (34%);
3. ouders en schoonouders (32%).

Een minderheid van de ouders gaat naar websites en forums (17%), de bibliotheek (17%) of Centra voor Jeugd & Gezin en opvoedwinkels (17%).

Er zijn (etnische) verschillen tussen ouders, maar die zijn nauwelijks relevant omdat ze vooral betrekking hebben op impopulaire informatiebronnen:
van oorsprong Nederlandse ouders gaan nóg minder naar Centra voor Jeugd & Gezin, opvoedwinkels, websites en forums dan ouders met een migrantenachtergrond.

Ouderlijk mediagebruik (buiten werktijd)

Hoe vaak gebruiken ouders zélf media (buiten werktijd)? Het resultaat is bijna identiek aan vorig jaar:

- ruim 1½ uur per dag tv;
- ruim 1 uur per dag mobieltje/smartphone;
- bijna 1 uur per dag computeren (met laptop of PC).

Aangezien dit buiten werktijd is, is de kans groot dat dit mediagebruik plaatsvindt in het bijzijn van de kinderen.

Kennis en vaardigheden van de ouders zelf

De meeste ouders (86%) zeggen voldoende tot goed overweg te kunnen met media. Dat is iets minder dan vorig jaar (90%).

Het gemiddelde rapportcijfer dat ouders zichzelf geven, is een 7. Dat is wat lager dan in 2017 (7,3). Vooral het aandeel ouders dat zichzelf een 8 of hoger geeft, is gedaald (van 47% naar 38%).

Er zijn vrijwel geen verschillen qua achtergrond van de ouders (zoals inkomen, opleidingsniveau, regio, etc.)

Mijn man en ik zijn allebei erg overtuigd van zoveel mogelijk tijd zelf met je kind doorbrengen en telefoon of tablet niet gebruiken om je kind bezig te houden. Onderzoek toont aan dat blauw licht en beeldschermen zoveel mogelijk beperkt moeten worden, zeker in de eerste jaren van een kind. Wij zijn zelf dus ook in de wakkere tijd van ons kind niet bezig op onze telefoon en de TV is grotendeels uit.

Verder met de resultaten

De onderzoeksresultaten laten een aantal opvallende cijfers zien. Veel ouders hebben vragen over negatieve onderwerpen, zoals online veiligheid, ongeschikte inhoud en gezondheidsrisico's. Bijna de helft (46%) heeft behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding. Ook willen ouders graag weten hoe ze hun kinderen kunnen helpen als ze iets met media willen doen. De cijfers laten ook zien bij welke specifieke dingen ouders mogelijk meer ondersteuning nodig hebben; en om welke specifieke doelgroep(en) het dan gaat.

Op basis hiervan is het belangrijk dat aanbieders en (praktijk)professionals aandacht hebben voor:

Begeleiden van het bezig zijn met schermen

De meeste kleine kinderen hebben nog veel hulp nodig bij het gebruiken van media. Soms lijkt het alsof een peuter of kleuter al iets kan, maar is dit maar schijn. Een derde van de ouders (31%) zegt dat hun kinderen snappen dat filmpjes op tv en internet niet altijd echt zijn. Dat lijkt een overschatting van de mogelijkheden. Volgens de literatuur hebben kleuters (4-6 jaar) moeite om de onechtheid van filmpjes te herkennen; in hun beleving is alles realistisch en voorstelbaar. Voor baby's, dreumesen en peuters (0-4 jaar) geldt dit natuurlijk nog sterker. Het is belangrijk dat ouders regelmatig meekijken met wat hun kind op een scherm doet, ervoor zorgen dat hun kind dingen te zien krijgt die passen bij het ontwikkelings- en begripsniveau van hun kind en uitleg geven.

Het kiezen van geschikte apps

Er zijn ontzettend veel leuke, leerzame en creatieve apps voor jonge kinderen te vinden. De helft van de ouders heeft er maximaal drie. Ouders kunnen begeleiding gebruiken bij het vinden en kiezen van geschikte apps.

Ook is het belangrijk dat ouders zich bewust zijn van waar hun kind op het device allemaal toegang toe heeft: hun kind kan ook klikken op een van de vele geïnstalleerde apps voor volwassenen.

Voorlezen (vooral door vaders)

In 84% procent van de gezinnen met kleine kinderen wordt geregeld tot vaak gelezen. Tegelijkertijd wordt in 16% van de gezinnen geen boekjes gelezen. Dat is veel. Boekjes lezen doen kinderen vooral met hun moeder (49%) en een stuk minder met vaders (16%). Het voorlezen door vaders vraagt dus nog aandacht.

Mediagebruik rondom het avondeten en het naar bed gaan

Relatief veel kinderen gebruiken media rondom het avondeten en het naar bed gaan. Bijna een kwart van de ouders (23%) laat hun kinderen ook vlak voor bedtijd nog media gebruiken. Dit is voor ouders ook het moment dat het het moeilijkst is om grenzen te stellen. Tegelijkertijd weten we dat het belangrijk is voor jonge kinderen om de dag rustig af te bouwen en vlak voor het slapen gaan geen media meer te gebruiken. Dit geldt onder andere voor het kijken van drukke filmpjes en het gebruik van kleinere schermen (de tablet of telefoon) vanwege het blauwe licht en de verstoring van de melatoninehuishouding. Maar ook van televisie kijken vlak voor het slapen gaan kunnen kinderen overprikkeld raken. Uiteraard is samen een boekje lezen voor het slapen gaan juist aan te bevelen.

Verder met de resultaten

Media in de slaapkamer

In grote steden hebben kinderen relatief vaker media-apparaten op de slaapkamer. In het algemeen geldt dat een op de zes kinderen van 0-6 jaar heen eigen televisie op de kamer heeft. Met een eigen televisie op de kamer wordt het moeilijker om grip te houden op wat kinderen zien en hoeveel en wanneer ze kijken. Beter van niet dus. Wanneer er in het gezin behoefte is aan meer dan één televisie, kan een alternatief zijn dat kinderen tv kijken op de slaapkamer van hun ouders.

Aandacht voor laagopgeleide ouders

- Kinderen van laagopgeleide ouders hebben minder vaak boekjes op hun kamer, dan kinderen van hoger opgeleide ouders. Hier ligt mogelijk een rol voor de bibliotheken.
- Kinderen in gezinnen met een laag inkomen doen relatief veel media-activiteiten. Dit verschil is vooral groot waar het gaat om chatten. Het is belangrijk ouders goed te informeren over het erbij blijven tijdens het chatten en het voorkomen dat jonge kinderen online in contact komen met vreemden met de mogelijke veiligheidsrisico's van dien.

Tot slot: informatie over mediaopvoeding bereikt mogelijk een bredere doelgroep wanneer deze wordt verspreid via plekken waar ouders al komen (zoals de jeugdgezondheidszorg) of offline media (zoals de Groeigids).

Zelf het goede voorbeeld geven

Zelf het goede voorbeeld geven staat dit jaar in de top 5 van pijnpunten. Ook ouders zijn druk bezig met hun mobieltje, laptop en televisie kijken. Het mediagebruik van ouders buiten werktijd bedraagt ongeveer 3,5 uur. Omdat dit buiten werktijd is, is het aannemelijk dat dit mediagebruik plaatsvindt in het bijzijn van de kinderen. In het kader van het bewaken van een goede balans, is het goed als ouders zich bewust zijn van hun eigen mediagebruik en ook zelf regels over wanneer schermen uit gaan (bijvoorbeeld tijdens het eten) proberen voor te leven bij hun kinderen.

Aandacht voor de vindbaarheid van online informatie

Op dit moment maakt een minderheid van de ouders gebruik van websites en forums, de bibliotheek of een opvoedsteunpunt. Liever gaan ze te rade bij vrienden of familieleden (40%) en dat is natuurlijk goed. Tegelijkertijd weten we uit eerder (praktijk)onderzoek dat ouders wel gebruik willen maken van professionele (online) informatie, maar deze vaak niet weten te vinden en onvoldoende bekend zijn met belangrijke websites, zoals bijvoorbeeld Mediaopvoeding.nl.

mediawijzer.net

2. Onderzoeksopzet

Onderzoeksverantwoording

Opzet en uitvoering

Achtergrond

Het 'Iene Miene Mediaonderzoek' heeft als belangrijkste doel om te meten hoe kinderen binnen huishoudens omgaan met, en gebruik maken van verschillende media(devices) en hoe hun ouders hen hierbij begeleiden. De resultaten worden gebruikt voor verschillende publicatiedoeleinden, om kennis te delen en de mediawijsheid van kinderen én hun ouders te bevorderen.

Probleemstelling

De volgende vragen stonden centraal:

- Hoe gaan ouders om met het mediagebruik en mediagedrag van hun kinderen (0-6 jaar)?
- In hoeverre is er sprake van '(beeldscherm)media-opvoeding'?
- Welke trends en ontwikkelingen zijn er de laatste jaren?

Doelstellingen

- inventariseren welke media-devices aanwezig zijn in de huishoudens van jonge gezinnen;
- vaststellen hoe jonge kinderen (en hun ouders) media gebruiken, en wat hun mediavaardigheden zijn;
- achterhalen wat kinderen doen met media, en met wie;
- beschrijven hoe ouders de kennis en vaardigheden van hun kinderen inschatten;
- vaststellen wat kinderen leren van media;
- inzicht krijgen in de houding van ouders t.a.v. het mediagebruik van (en met) kinderen in relatie tot opvoeding;
- inventariseren welke bronnen ouders gebruiken om zich te informeren over de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen, en het gebruik van (beeldscherm) media;
- handreikingen ontwikkelen voor voorlichting (welke doelgroepen hebben behoefte aan welke informatie en in welke vorm?)

Dataverzameling en periode

Het veldwerk vond plaats door middel van kwantitatief online onderzoek bij een online panel, in de periode 27 februari t/m 8 maart 2018.

Populatie

Ouders of verzorgers van één of meer kinderen van 0 t/m 6 jaar. De volledige populatie (NL) omvat ouders van 1.250.000 kinderen, verdeeld over ca. 958.000 huishoudens.

Steekproef

In totaal hebben (na schoning) n=1.026 ouders van kinderen van 0 t/m 6 jaar aan het onderzoek deelgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Bij 95% betrouwbaarheid en een N van 1.026 is de maximale onnauwkeurigheid 3%. Een maximale onnauwkeurigheid van 3% houdt in: als 50% aangeeft tevreden te zijn, dan varieert het percentage in de volledige populatie van 47% tot 53%.

Uitsplitsing naar opleidingsniveau van de ouders

De uitsplitsing naar opleidingsniveau is als volgt:

- Laag: geen, LBO, VBO, VMBO, MBO1, MAVO, 1e 3 jaar HAVO, VWO
- Midden: MBO, HAVO, VWO bovenbouw
- Hoog: HBO, WO

Significanties

Significante verschillen worden aangegeven door een waarde **vet** te maken (significant hoger) of *cursief* (significant lager).

Onderzoeksverantwoording

Weging

Weging

Om ongewenste verschillen tussen ‘populatie’ en de ‘steekproef’ te corrigeren, is d.m.v. ‘spinnaker weging’ een correctiefactor berekend voor de verdeling naar leeftijd, opleiding en herkomst.

		Populatie Verdeling*	Steekproef verdeling	Weegfactor
Leeftijd	0 jaar	14%	8%	1,738
	1 jaar	14%	10%	1,360
	2 jaar	14%	16%	0,875
	3 jaar	14%	15%	0,953
	4 jaar	15%	18%	0,817
	5 jaar	15%	17%	0,865
	6 jaar	15%	17%	0,871
Opleiding	Laag	21%	30%	0,700
	Midden	48%	37%	1,297
	Hoog	31%	33%	0,939
Herkomst	Autochtoon	75%	85%	0,882
	Westerse allochtoon	10%	5%	2,000
	Niet-westerse allochtoon	15%	10%	1,500

**Data afkomstig uit Gouden Standaard 2016*

mediawijzer.net

3. Alle resultaten

Bezit en gebruik

Mobiele telefoons, computers en televisies zijn in vrijwel alle huishoudens aanwezig. DVD- en Blu-ray spelers worden gaandeweg minder populair.

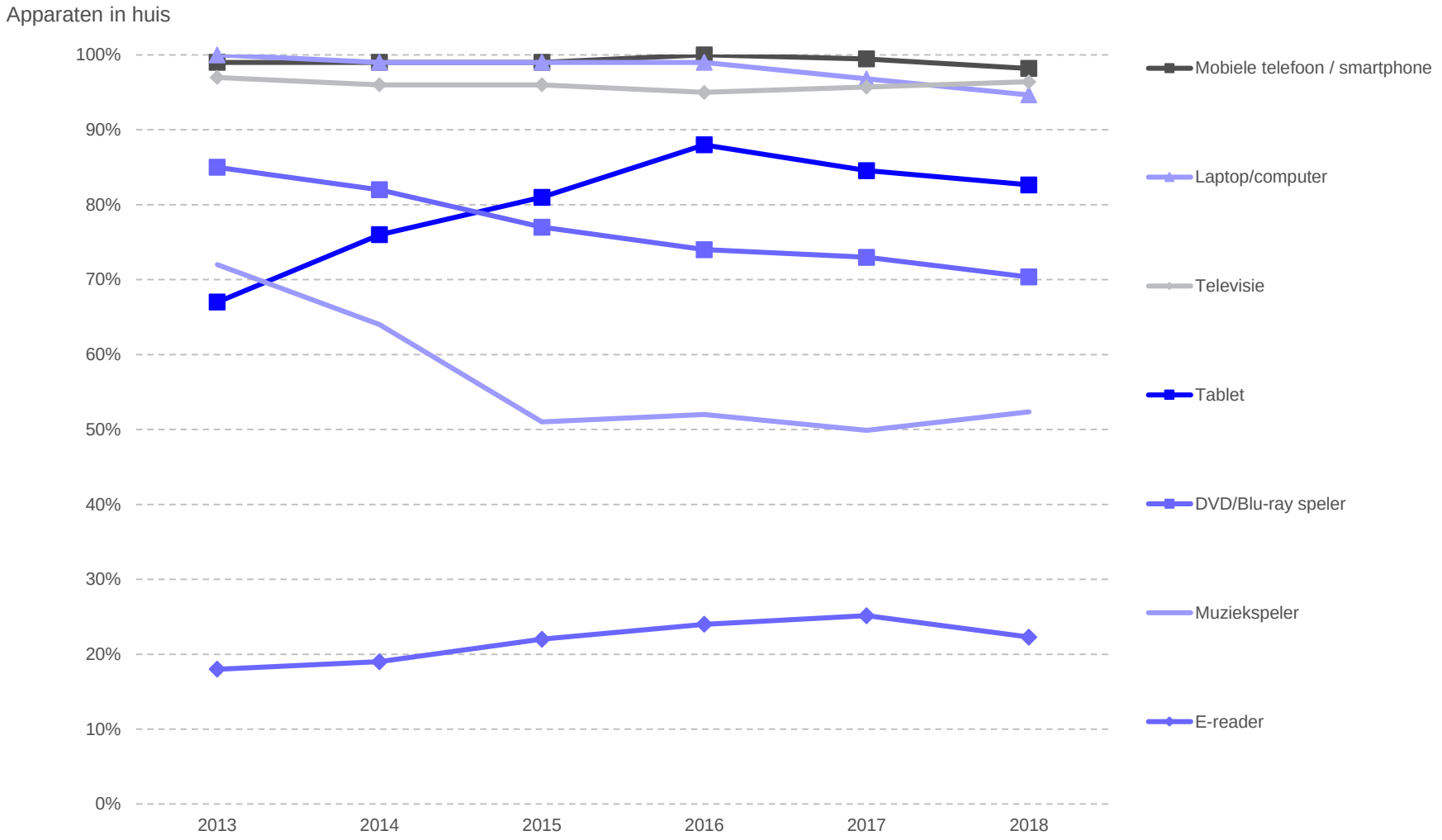

Vraag: Hoeveel van de volgende media-apparaten zijn er bij u in huis? NB. Het gaat om apparaten die regelmatig gebruikt worden.

Bezit en gebruik

Kinderen besteden minder tijd aan tijdschriften en stripboekjes dan vorig jaar. Verder zijn er geen significante veranderingen t.o.v. 2017. De daling van gewone boekjes zet niet door.

Gemiddelde tijdsbesteding per dag aan media
Tussen haakjes de n in 2018

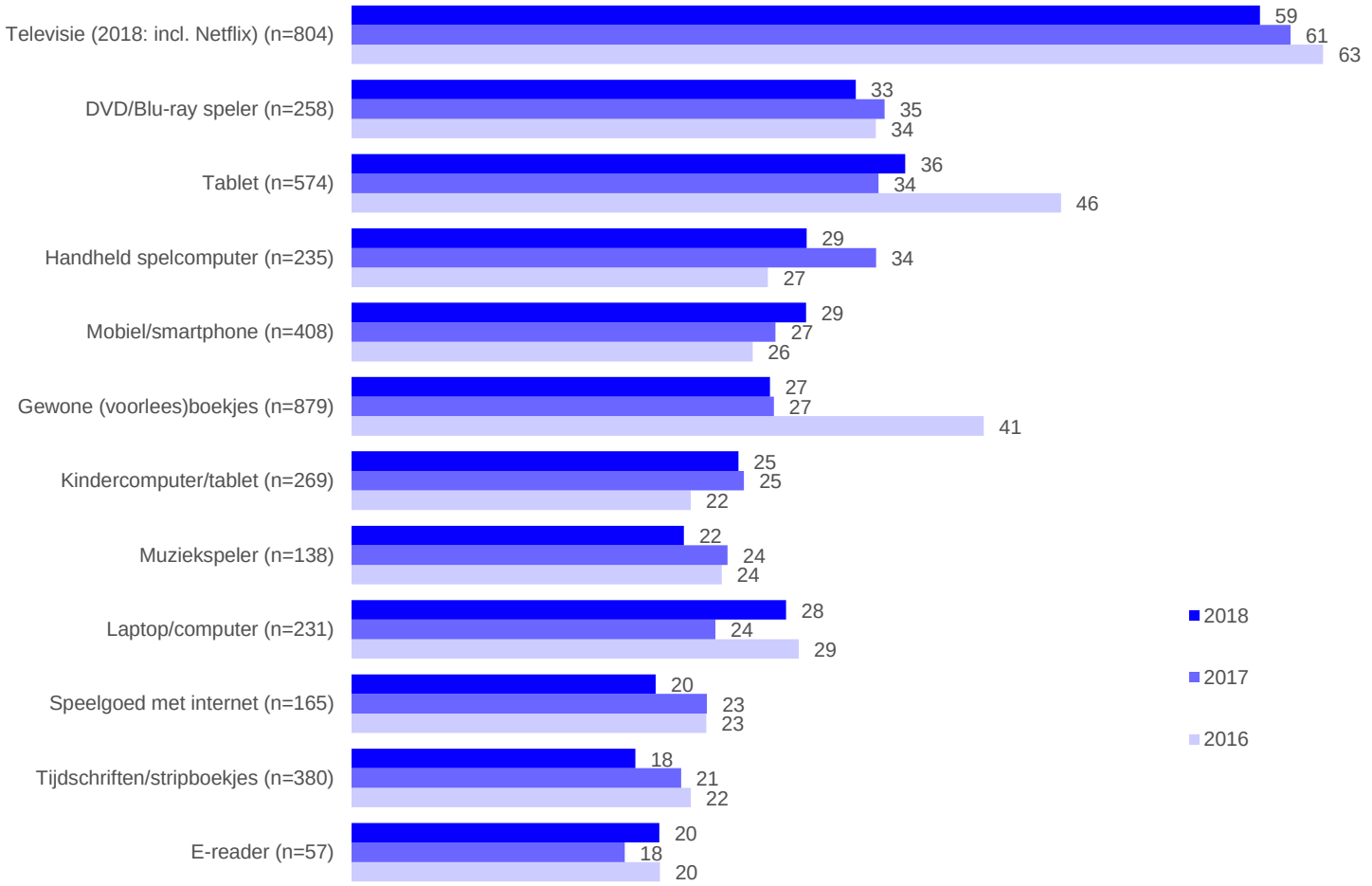

Vraag: Als uw kind gebruik maakt van de onderstaande media-apparaten en media, hoeveel minuten is uw kind dan gemiddeld per dag daarmee bezig?

Bezit en gebruik

In ruim acht van de tien gezinnen gebruikt men nog altijd gewone (voorlees)boekjes. Ook de tv blijft nog altijd populair.

Gebruiksfrequentie

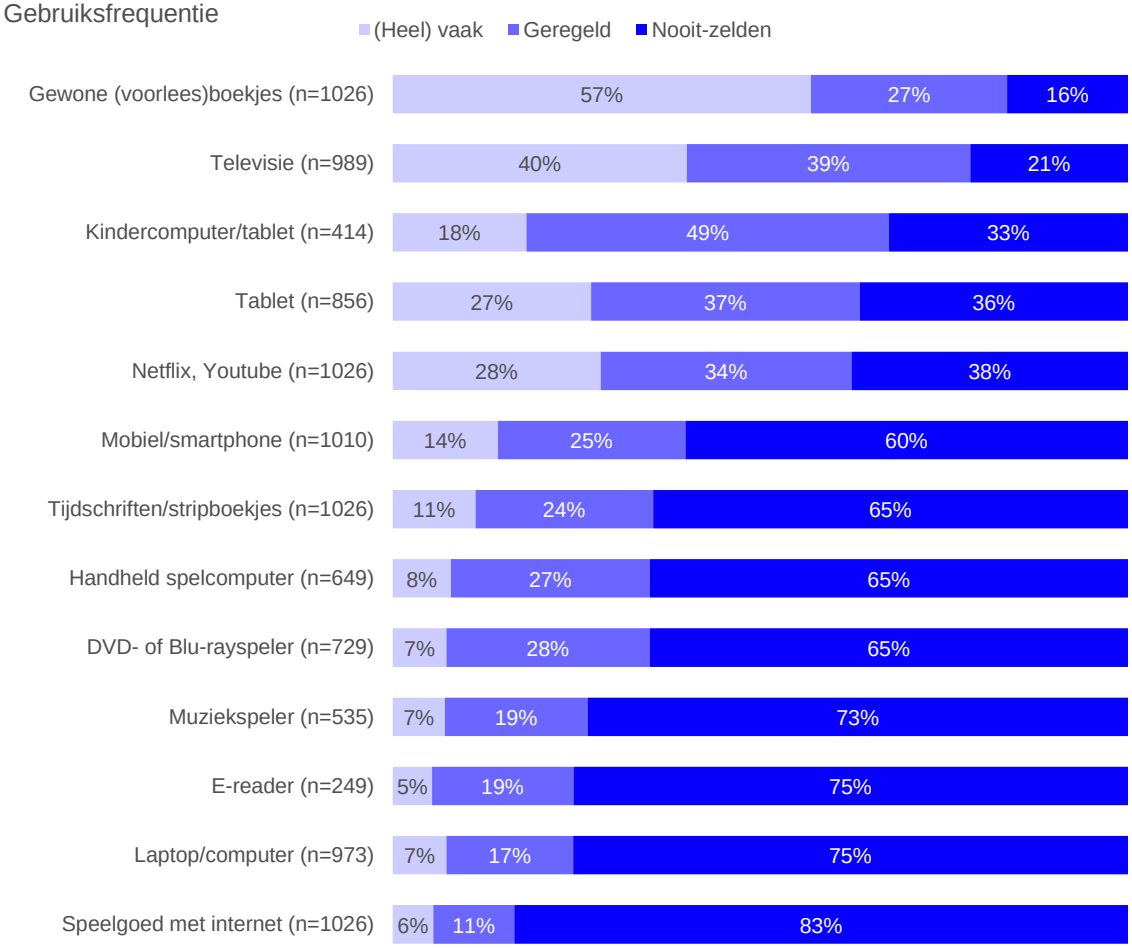

Vraag: Hoe vaak doet uw kind thuis wel eens iets met deze mediaproducten en media-apparaten?

In veruit de meeste gezinnen met kinderen van 0 t/m 6 jaar worden – nog steeds – vaak, heel vaak of geregeld boekjes gelezen of voorgelezen. Ook kijken kinderen nog vaak tv.

Verschillen per soort kind:

- In principe maken oudere kinderen (3 t/m 6 jaar) vaker gebruik van de verschillende soorten media dan 0- t/m 2-jarigen. Alleen voor kindercomputers en tablets is er weinig verschil tussen beide groepen;
- kinderen van ouders met een beneden-modaal inkomen lezen relatief minder boekjes (46% vaak of zeer vaak, tegenover 57% gemiddeld).

	2016	2017	2018
Gewone (voorlees)boekjes	87%	85%	84%
Televisie	-	82%	79%
Tablet	67%	64%	64%
DVD/Blu-ray speler	35%	37%	35%
Tijdschriften/stripboekjes	32%	36%	35%
Speelgoed met internet	3%	16%	17%
E-reader	2%	22%	25%

Bezit en gebruik

Bijna alle kinderen krijgen vóór hun 2e levensjaar te maken met boekjes en televisie. En meer dan de helft gebruikt dan al een tablet of een smartphone.

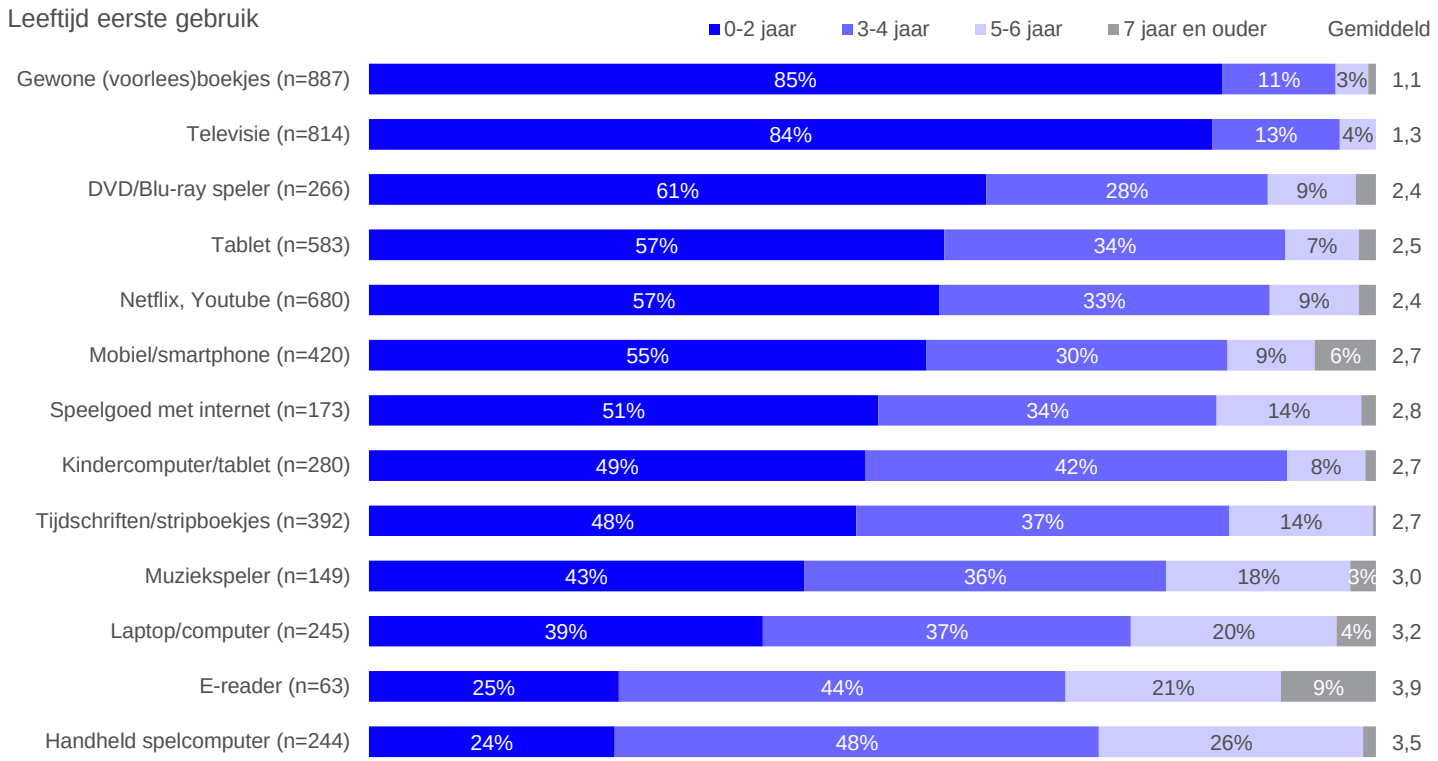

Vraag: Hoe oud was uw kind toen hij of zij onderstaande media-apparaten voor het eerst gebruikte?

De meeste kinderen maken al heel jong kennis met media en media-apparaten. Het jongst zijn kinderen als ze beginnen met gewone (papieren) boekjes en televisie kijken. En meer dan de helft van de 0- tot 2-jarigen tikt en veegt al op tablets en smartphones.

Er zijn vrijwel geen verschillen tussen diverse groepen (inkomen, opleiding, Nielsen-regio) in de leeftijd waarop de kinderen voor het eerst aan de slag gaan met media. Ook ten opzichte van vorig jaar zijn er geen verschuivingen.

Bezit en gebruik

Kinderen van 0 t/m 6 kijken gemiddeld 1 uur televisie per dag en spenderen bijna een half uur per dag aan het lezen van boekjes.

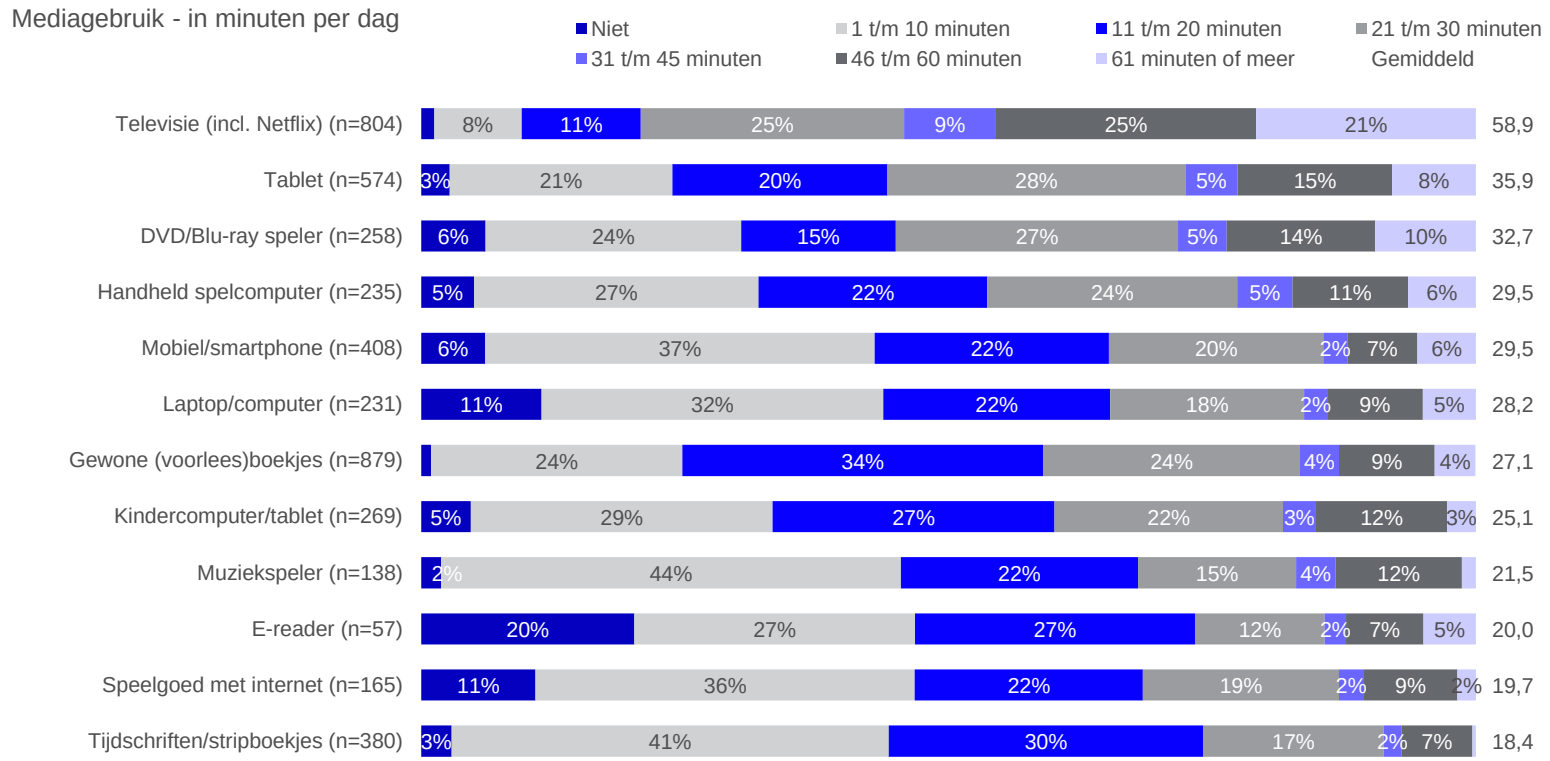

Vraag: Hoeveel minuten per dag gebruikt uw kind deze media en media-apparaten?

Voor kinderen van 0 t/m 6 jaar is ‘kijken’ belangrijk: gemiddeld 59 minuten per dag tv (incl. Netflix) en 33 min. DVD/Blu-ray. Daarnaast zijn ze ongeveer een half uur per dag bezig met interactieve media en boekjes: tablets 36 min., handhelds 29,5 min., telefoons 29,5 min., en boekjes: 27 min.

Er zijn vrijwel geen verschillen in de tijd die wordt besteed aan media (bijvoorbeeld naar opleidingsniveau of inkomen). Wel besteden kinderen van ouders met een migratieachtergrond gemiddeld meer tijd aan beeldschermmedia.

Bezit en gebruik

In de meeste kinderslaapkamers liggen boekjes, tijdschriften en strips. Media-apparatuur is daar veel minder vaak aanwezig.

Media in slaapkamer

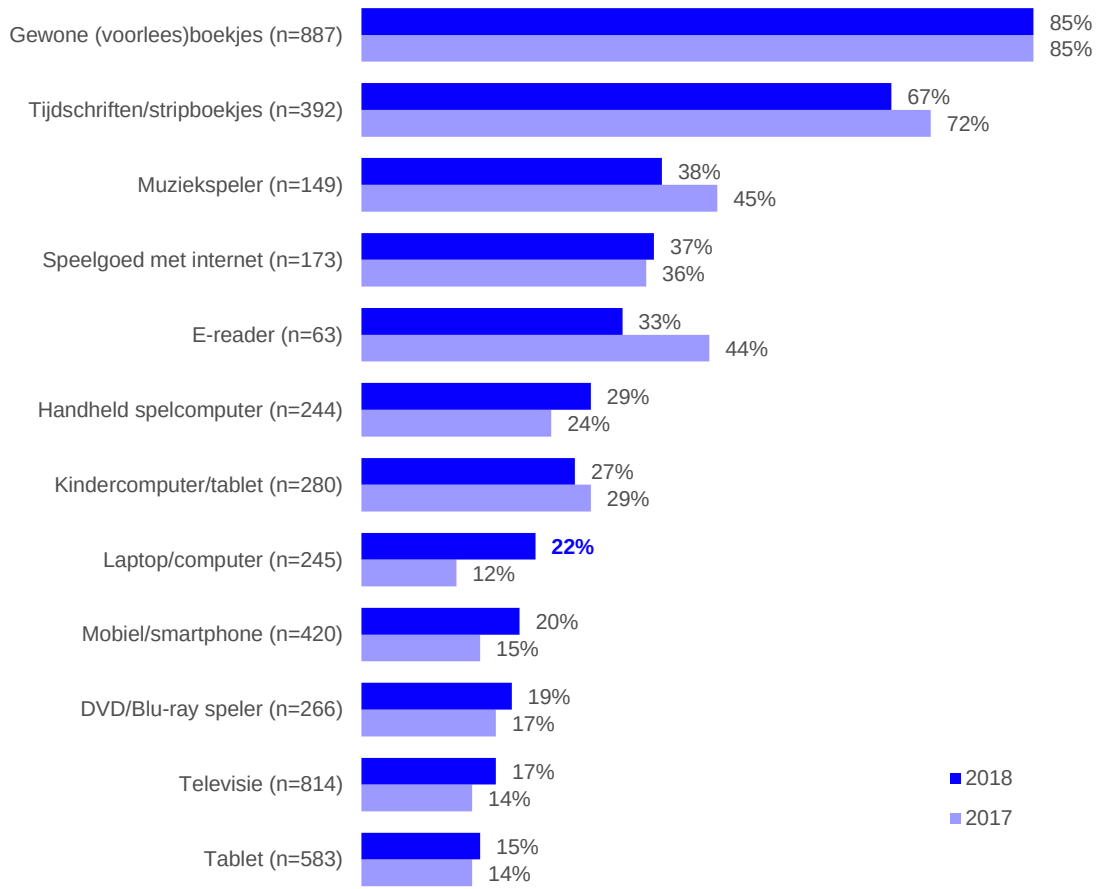

Vraag: Welke van deze media of media-apparaten heeft uw kind op zijn of haar slaapkamer?
Basis: indien geregeld of (heel) vaak gebruik van media (tussen haakjes n in 2018)

De slaapkamer is een ruimte waarin je behalve slapen ook kunt spelen. In een deel van de slaapkamers zijn elektronische media aanwezig, de slaapkamer is echter (nog) geen centrum van beeldschermmedia.

Kinderen van 0 t/m 6 hebben vooral boekjes op hun slaapkamer (85%), maar ook tijdschriften en strips (67%).

Media-apparaten komen veel minder voor dan papieren media, een muziekspeler nog het meest (38%). Ongeveer 1 op de 6 kinderen heeft een tv op de kamer (17%).

Verschillen:

- in grote steden hebben kinderen relatief vaker (vaker dan gemiddeld) media-apparaten op hun slaapkamer. Bijvoorbeeld: tablet (29% vs 15% totaal) en TV (26% vs 17% totaal). Mogelijk is er vaker een gedeelde slaapkamer.
- Kinderen van hoog opgeleide ouders hebben vaker boekjes op hun kamer (90%) dan kinderen van laag opgeleide ouders (78%). Bij andere media zijn er geen verschillen

Bezit en gebruik

Met uitzondering van boekjes, gebruiken kinderen media vooral in de huiskamer.

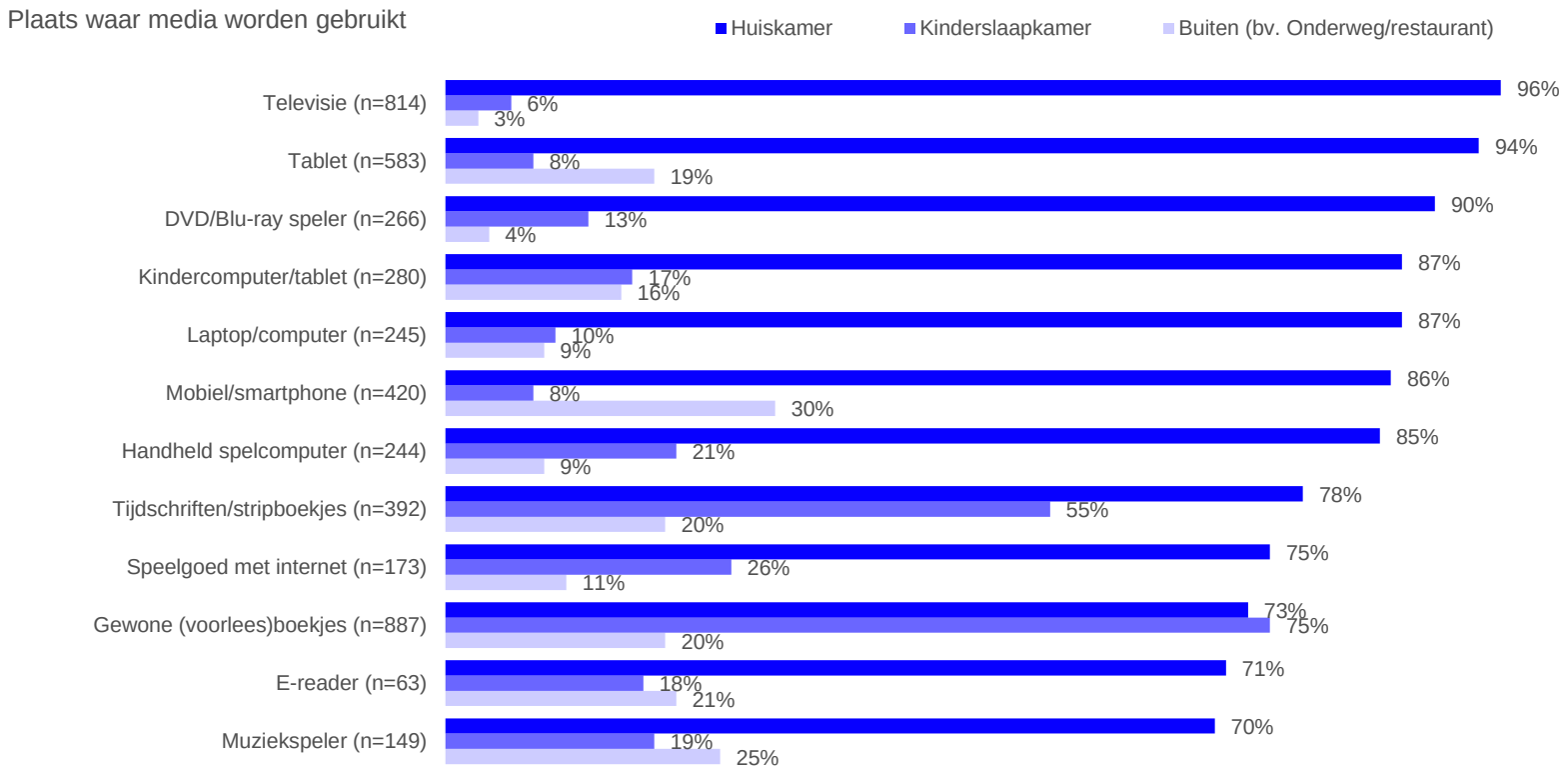

Vraag: Waar gebruikt uw kind deze media en media-apparaten meestal? Basis: indien geregeld of (heel) vaak gebruik van media

De huiskamer is dé plek voor beeldschermgebruik door kleine kinderen. Vooral: tv kijken (96%), tablets gebruiken (94%), dvd'tjes kijken (90%) en computeren (87%).

- Mobiele telefoons worden relatief vaak buitenshuis gebruikt (30%), maar ook daarvoor geldt dat kinderen er vaker mee in de huiskamer in de weer zijn (86%).
- Boekjes worden echt overal gebruikt: in de huiskamer (73%), in de slaapkamer (75%), en buitenshuis (20%).

Bezit en gebruik

Mediamomenten zijn er de hele dag door, met een zwaartepunt rond het avondeten. Vlak voor bedtijd is het 't moeilijkst om grenzen te stellen.

Verreweg het meeste mediagebruik vindt plaats rond het avondeten. Zowel daarvoor (46%), maar ook erna (35%).

Bijna een kwart van de ouders (23%) laat hun kinderen ook vlak voor bedtijd nog media gebruiken. Dit is ook het moment dat het 't moeilijkst is om grenzen te stellen (hoogste score: 15%).

Opvallend is dat ouders dit jaar (2018) meer mediamomenten noemen dan vorig jaar (2017), maar minder momenten ervaren dat ze moeite hebben met het stellen van grenzen.

	Media-momenten		Moeite grenzen stellen	
	2017	2018	2017	2018
Vlak na het opstaan tot aan de crèche of school	12%	**21%**	8%	8%
Zodra we thuiskomen van de crèche of school	25%	**31%**	**14%**	10%
Voor het avondeten	39%	**46%**	**16%**	12%
Na het avondeten	**57%**	35%	11%	11%
Vlak voor bedtijd	17%	**23%**	**18%**	15%
In bed	**14%**	8%	7%	7%
Geen van bovenstaande momenten	6%	**10%**	45%	**54%**
Totaal	100%	100%	100%	100%
	n=1018	n=1026	n=1018	n=1026

Mediamomenten
n=1.026

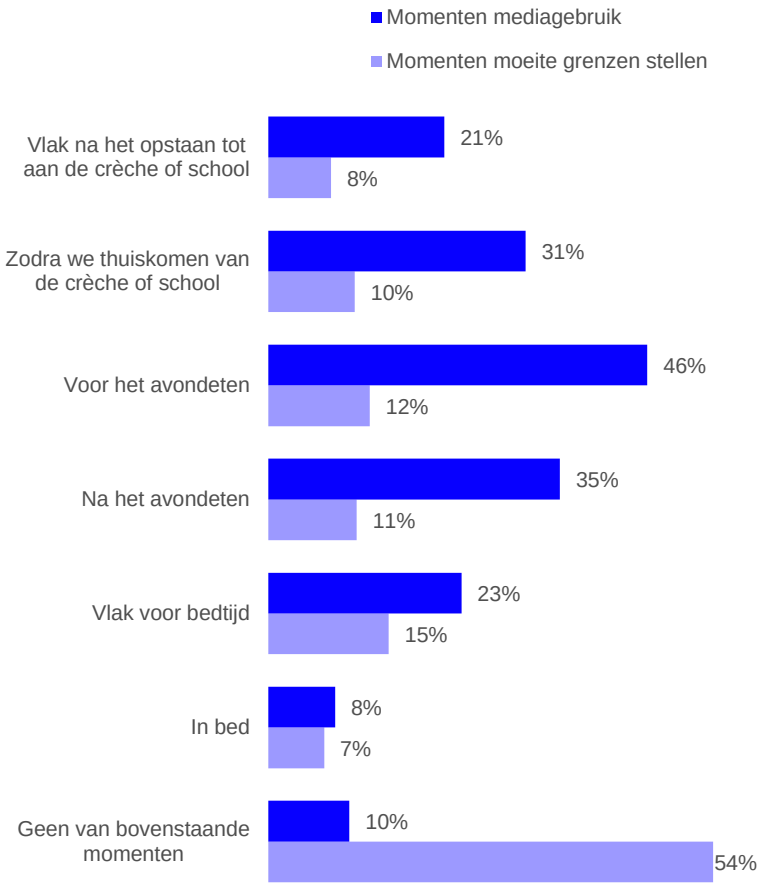

Vraag: Wat zijn de belangrijkste momenten waarop er bij u thuis media worden gebruikt? En wanneer is het 't moeilijkst om grenzen te stellen aan het mediagebruik van uw kind?

Bezit en gebruik

Nog steeds het populairst: boekjes lezen en filmpjes kijken. Daarna: educatieve spelletjes spelen.

De top-3 van dingen die kleine kinderen – van 0 t/m 6 – met media doen, is hetzelfde als in 2017. Ze lezen boekjes (82%) of ze kijken filmpjes, bijvoorbeeld via YouTube (77%) of ze doen educatieve spelletjes op een apparaat (58%).

Verschillen:

- hoe ouder het kind, hoe meer media-activiteiten;
- kinderen met broertjes en/of zusjes doen meer media-activiteiten dan wanneer ze enig kind zijn;
- kinderen in gezinnen met een laag inkomen doen relatief veel media-activiteiten. Het verschil is bijvoorbeeld groot bij chatten (laag inkomen: 27%, hoog inkomen 14%);
- kinderen van ouders met een migrantenachtergrond doen vaker spelletjes: educatief (76%) en schieten/vechten/actie (43%). Maar ook maken ze vaker filmpjes (69%) en zoeken ze vaker informatie op internet (37%).

Media-activiteiten
2017 n=1.020, 2018 n=1.026

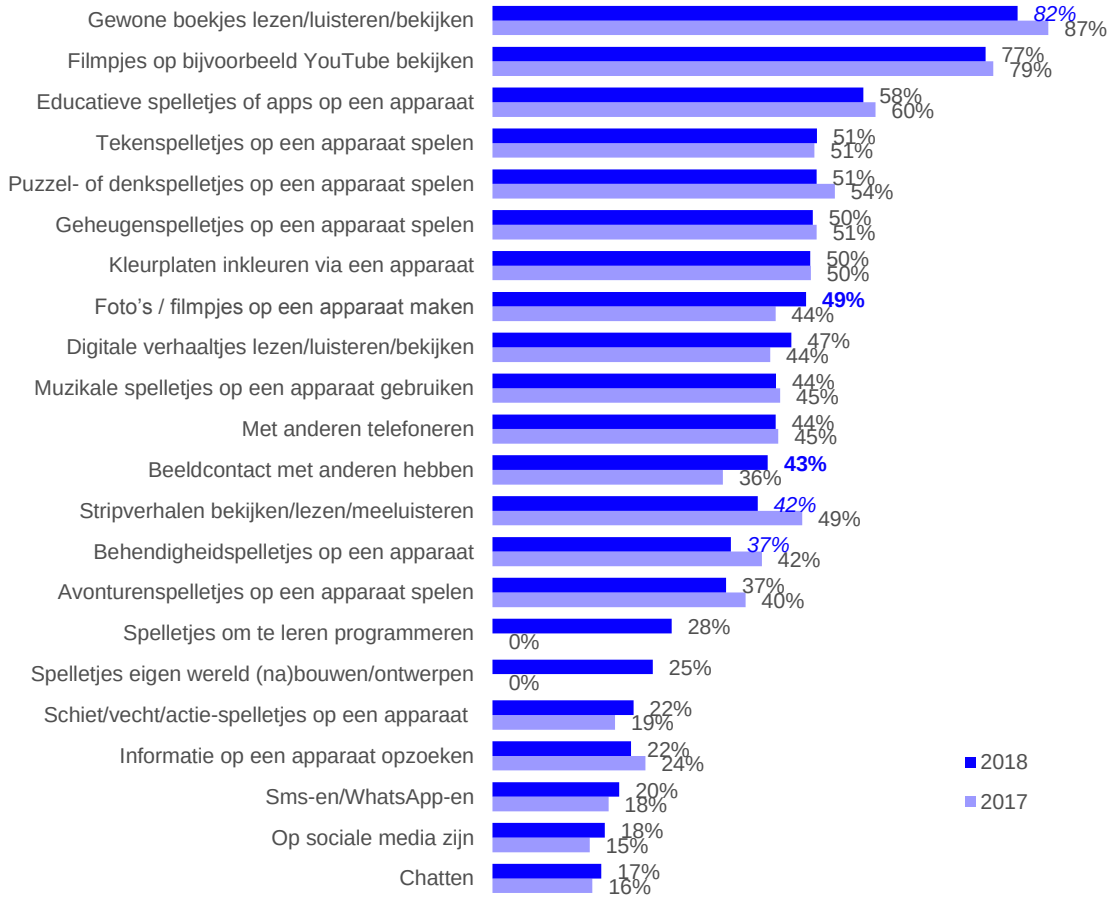

Vraag: Welke van deze media-activiteiten onderneemt uw kind wel eens?

Bezit en gebruik

Wanneer kinderen activiteiten met anderen ondernemen, is dat meestal met de moeder.

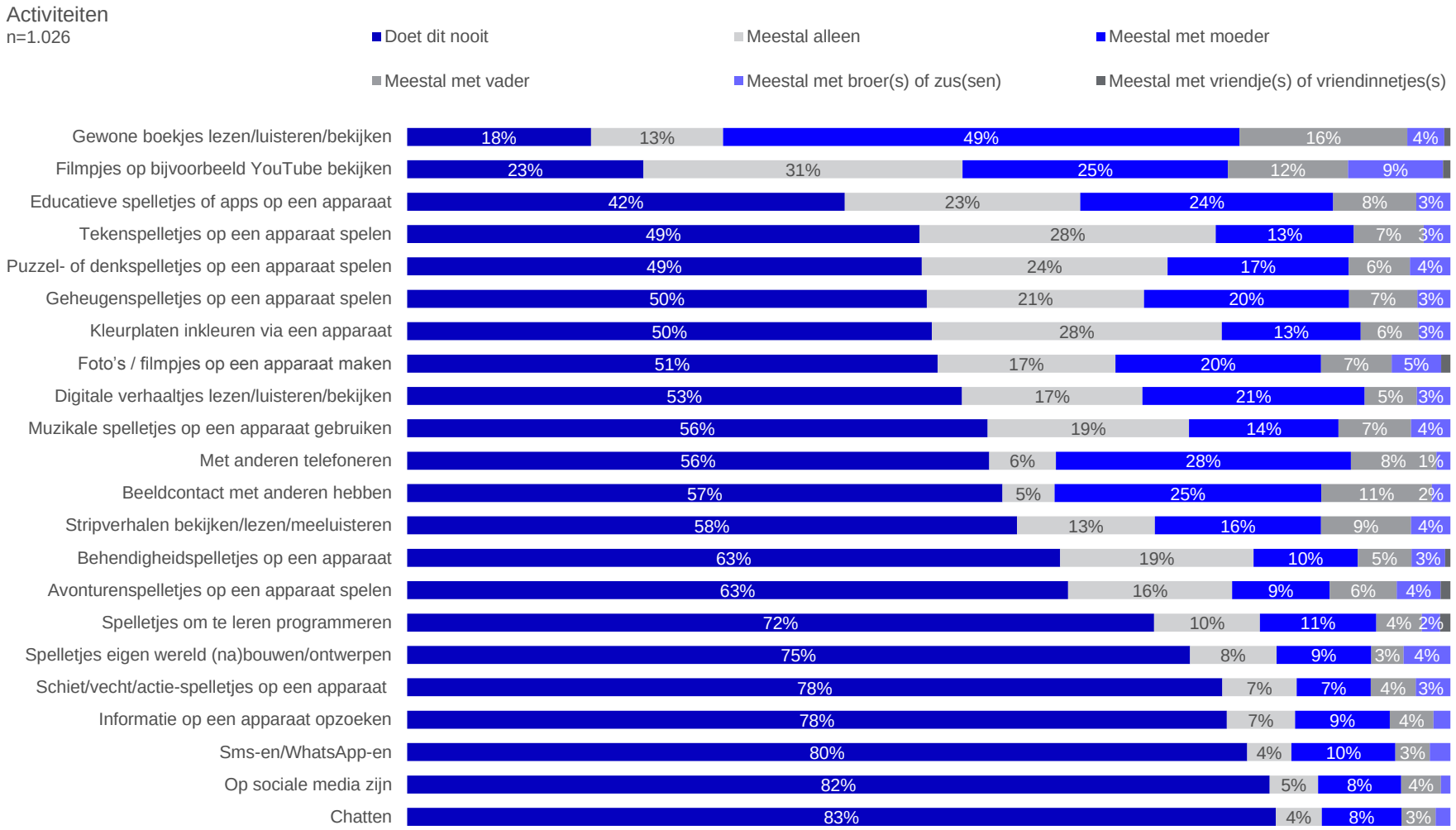

Vraag: Welke van deze activiteiten onderneemt uw kind wel eens, en met wie?

Bezit en gebruik

De meeste ouders hebben maar een paar kinder-apps op de tablet.

Op de meeste tablets staan maar weinig kinder-apps. De helft van de ouders (50%) heeft er maximaal drie. Bij de allerkleinsten geldt dat zelfs voor driekwart (72%). Zelf hebben ouders wel veel apps op hun tablet staan: gemiddeld 17 apps. Een vijfde van de ouders (18%) heeft er 26 of meer.

Bij een derde (33%) van de ouders is minimaal de helft van alle apps die ze op de tablet hebben staan, speciaal voor kinderen (50 tot 100% van de apps). Dit loopt uiteen van een vijfde bij 0- t/m 2-jarigen (18%) tot de helft bij 5- en 6-jarigen (48%).

Aantal apps
n=839

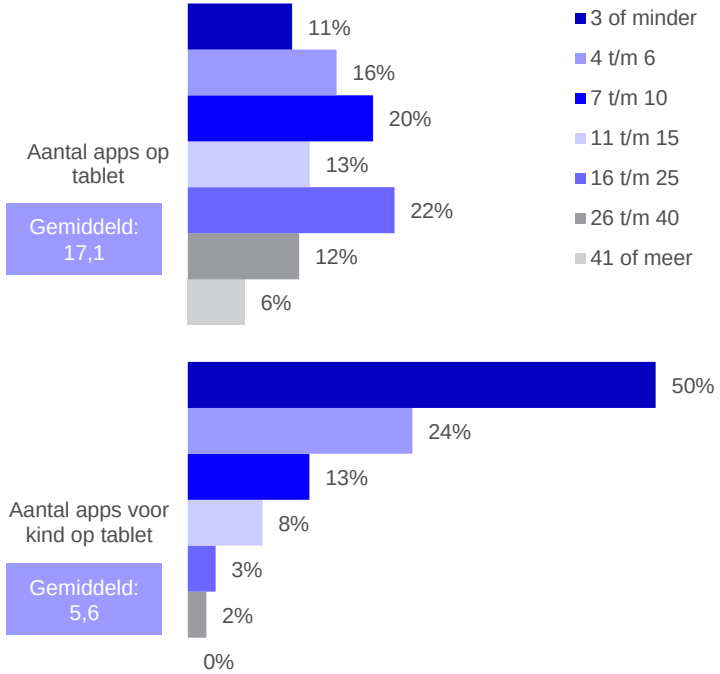

Aandeel apps voor kinderen
n=839

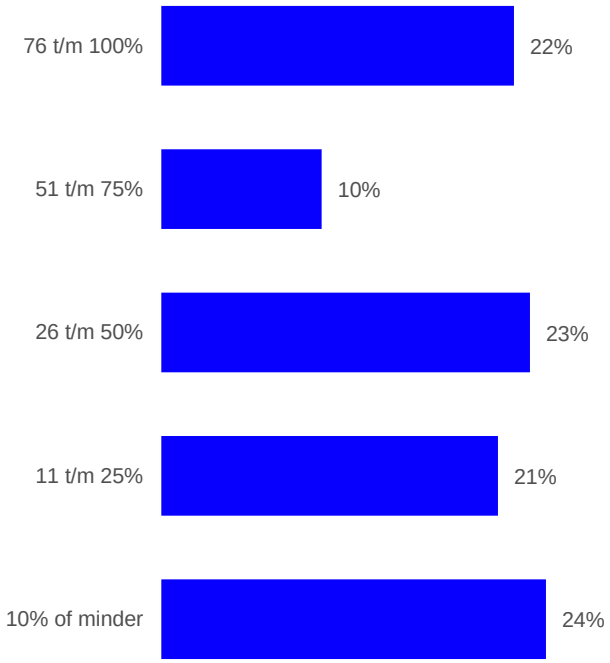

Vraag: Hoeveel apps heeft u op uw tablet staan? En hoeveel daarvan zijn speciaal bedoeld voor kinderen?
Basis: indien in bezit van een tablet

Mediavaardigheden

De meeste kleine kinderen hebben nog veel hulp nodig bij het gebruiken van media.

Wat kunnen kleine kinderen wel en niet?
n=1.026

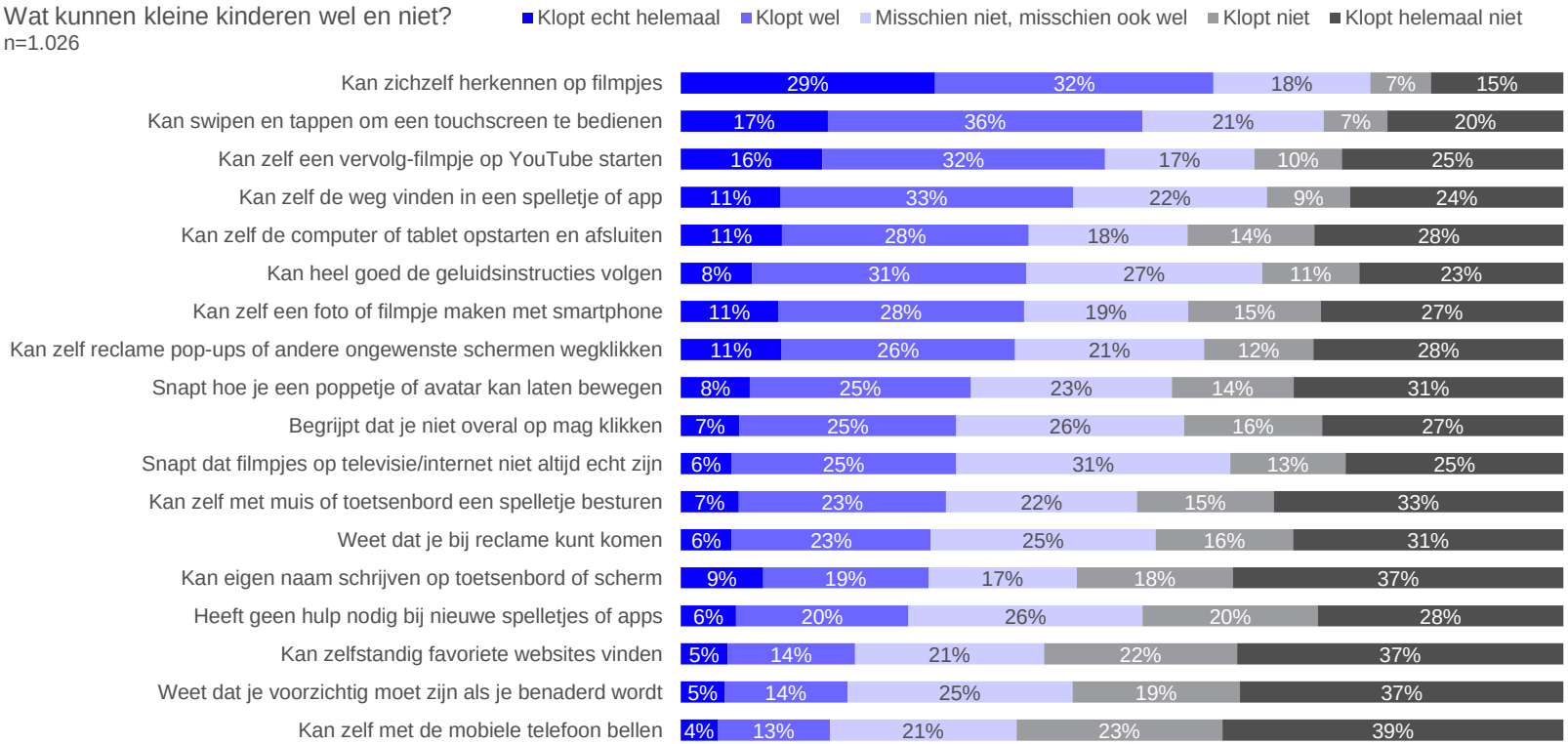

Vraag: Wat kan uw kind wel en niet met media? In hoeverre zijn deze uitspraken van toepassing op uw kind?

De meeste kinderen (61%), maar dus lang niet alle, kunnen zichzelf herkennen op een filmpje. Ook kan de helft van de kinderen (53%) vegen en tikken om een touchscreen te bedienen, of zelf een YouTube-filmpje starten (48%). Een derde van de kinderen (35%) kan dit niet. En ook bij andere handelingen hebben de meeste kleine kinderen nog hulp nodig.

Opvattingen en opvoeden

Ouders vinden het belangrijk dat hun kinderen mediavaardig worden, maar willen niet dat ze er volledig in opgaan.

Meningen over mediagebruik
n=1.026

Vraag: In hoeverre bent u het eens met deze uitspraken over mediagebruik en kinderen?

Opvattingen en opvoeden

Ouders prefereren gewoon speelgoed, maar zien wel dat media onmisbaar zijn om goed voorbereid te zijn op de toekomst.

Ouders hebben gemengde gevoelens over media. Enerzijds vinden de meeste ouders (60%) dat ‘gewoon speelgoed’ beter is dan beeldscherm-media (60%) en zien ze liever dat hun kinderen met andere dingen bezig zijn dan met media (54%). Anderzijds vinden ze dat ‘slim zijn met media’ onmisbaar is voor de toekomst van hun kinderen (60%), en dat kinderen veel van media kunnen leren (50%).

Het aantal ouders dat vindt dat zijn of haar kind veel van media kan leren, is wel iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar (van 56% naar 50%).

Hoog opgeleide ouders zijn positiever over de mogelijkheid om van media te leren dan ouders met een middelhoge opleiding. Ze vinden vaker dat ‘slim zijn met media’ onmisbaar is voor de toekomst (hoog 67%, midden 56%) en dat kinderen veel van media kunnen leren (hoog 55%, midden 45%).

Meningen over mediagebruik
2018 n=1.026, 2017 n=1.020, 2016 n=690

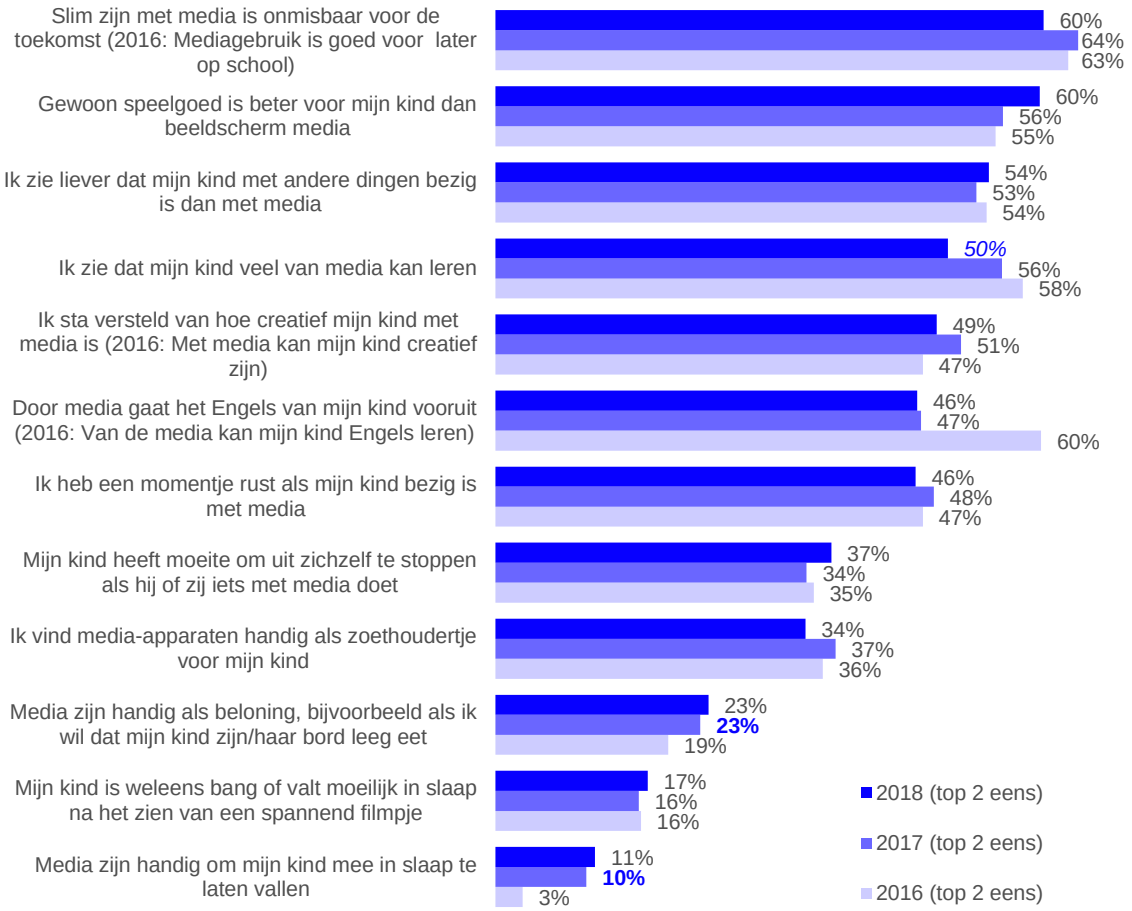

Vraag: In hoeverre bent u het eens met deze uitspraken over mediagebruik en kinderen?

Opvattingen en opvoeden

Top-3 van pijnpunten: te lang ermee bezig zijn, ongeschikte inhoud, en zeuren.

Pijnpunten
2017 n=1.020, 2018 n=1.026

Vraag: Waar heeft u vooral moeite mee?

Er is geen enkel onderwerp waar de meeste ouders problemen mee hebben. Het vaakst noemen ze dat hun kind te lang bezig is met media, maar dat wordt door slechts een kwart van de ouders genoemd. Bovendien is het aandeel ouders dat pijnpunten noemt, afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

Verschillen:

- ouders met een bovenmodaal inkomen geven vaker aan dat ‘ze geen van de bovenstaande situaties’ herkennen dan ouders met een laag inkomen (34% vs 21%);
- vaders zeggen vaker dan moeders dat ze geen moeite hebben met de genoemde situaties (33% vs 27%);
- ouders met slechts 1 kind zeggen vaker (35%) dat ze geen moeite hebben met de genoemde situaties dan ouders van 3 of meer kinderen (17%). Oftewel: hoe meer kinderen, hoe meer problemen.

Opvattingen en opvoeden

Bijna de helft van de ouders (46%) heeft behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding.

Behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding
n=1.026

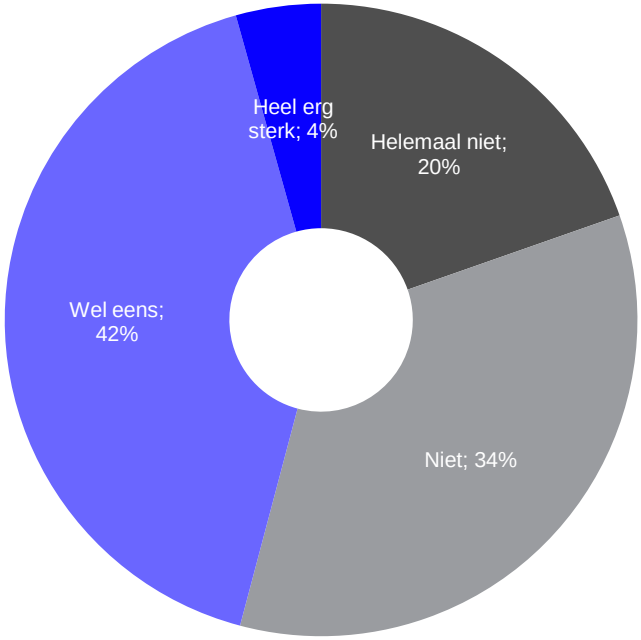

Vraag: In hoeverre heeft u behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van uw jonge kinderen? (Denk aan de Schijf van Vijf voor voeding, maar dan voor mediaopvoeding)

Bijna de helft van de ouders (totaal 46%) heeft 'wel eens' tot 'heel sterk' behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van hun jonge kinderen (zoals een 'Schijf van Vijf voor mediaopvoeding').

Er zijn vrijwel geen verschillen tussen ouders in de mate waarin ze behoefte hebben aan zulke handvatten: dus niet naar leeftijd van de kinderen, opleidingsniveau van de ouders, een eventuele migrantenachtergrond, regio waar ze wonen, etc.

	2016	2017	2018
Helemaal niet	21%	22%	20%
Niet	28%	**33%**	34%
Wel eens	44%	41%	42%
Heel erg sterk	**6%**	4%	4%
N	1.451	1.020	1.026

Opvattingen en opvoeden

Bijna de helft van de ouders (47%) wil weten hoe ze de online-veiligheid van hun kinderen kunnen garanderen.

Prangende vragen rond opgroeien en mediagebruik (1)
n=1.026

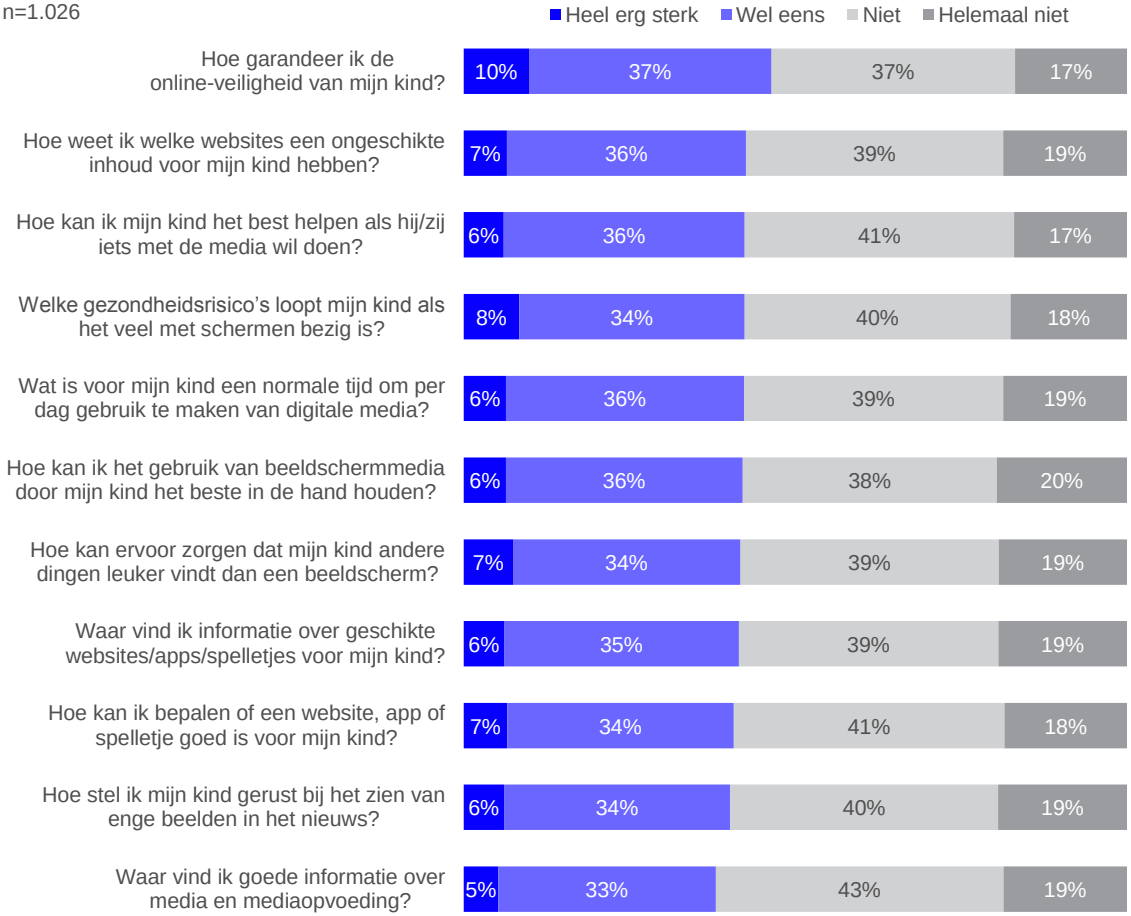

Vraag: Welke vragen heeft u over het opgroeien van uw kind in relatie tot digitale media?

Welke vragen over opgroeien en mediagebruik houden ouders het meest bezig?

Veel ouders hebben vragen over negatieve onderwerpen, zoals online-veiligheid, ongeschikte inhoud en gezondheidsrisico's. De belangrijkste vraag (voor 47% van de ouders) is hoe je de online-veiligheid van je kinderen kunt garanderen. Vier van de tien ouders (42%) wil weten hoe ze hun kinderen het best kunnen helpen als ze iets met media willen doen.

Verschillen:

- ouders met meerdere kinderen hebben meer vragen dan ouders met één kind;
- ouders met een migrantenachtergrond hebben relatief veel vragen. Bijvoorbeeld: wat normaal is qua beeldschermtijd (15% vraagt zich dat 'heel sterk' af) en hoe ze het gebruik van beeldschermmedia in de hand kunnen houden (18%).

Opvattingen en opvoeden

Net als vorig jaar (2017) is het al of niet hebben van een eigen mobieltje de minst urgente vraag.

Prangende vragen rond opgroeien en mediagebruik (2)
n=1.026

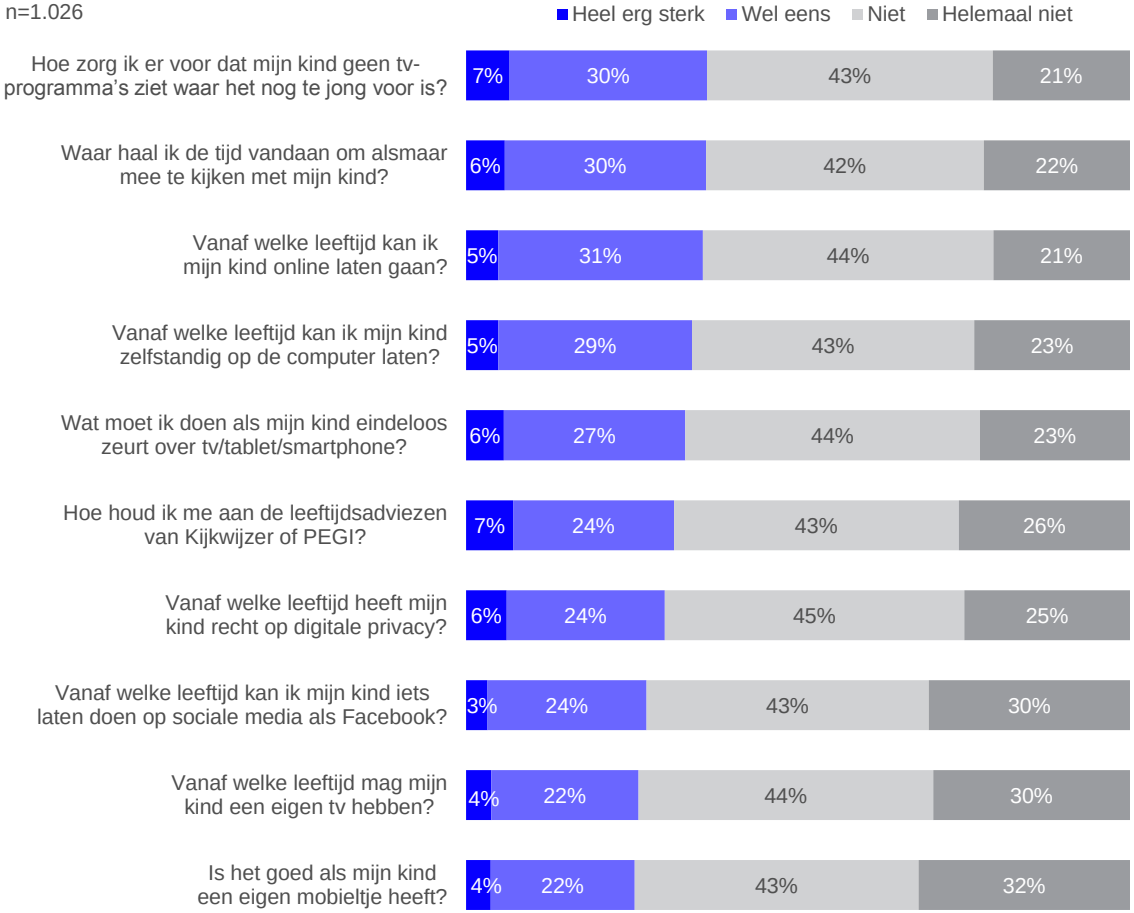

Vraag: Welke vragen heeft u over het opgroeien van uw kind in relatie tot digitale media?

De minder urgente vragen spelen nog steeds bij een kwart tot ruim een derde van de ouders.

De minst urgente vraag, die dus toch nog speelt bij een kwart van de ouders (26%), is of je je kind al dan niet een eigen mobiele telefoon moet geven. Hierbij maakt de leeftijd van het kind niet uit: voor dreumesen is het 25%, voor peuters 27%, voor kleuters 25%.

Verschillen:

- inwoners van grote steden vragen zich relatief vaak af vanaf welke leeftijd ze hun kind zelfstandig op de computer kunnen laten (12% 'heel sterk');
- moeders maken zich minder zorgen dan vaders over de vraag of het goed is als hun kind een eigen mobieltje heeft (vrouwen 35% helemaal niet, mannen 26%);
- van oorsprong Nederlandse ouders zijn relatief onbezorgd over de mobiele telefoon: 33% zegt dat deze vraag bij hen niet speelt, tegenover 22% van de ouders met een migratieachtergrond.

Opvattingen en opvoeden

Ouders leggen vragen over opgroeien en mediagebruik eerst voor aan vrienden en kennissen.

Contact over opgroeien en gebruik media
n=1.026

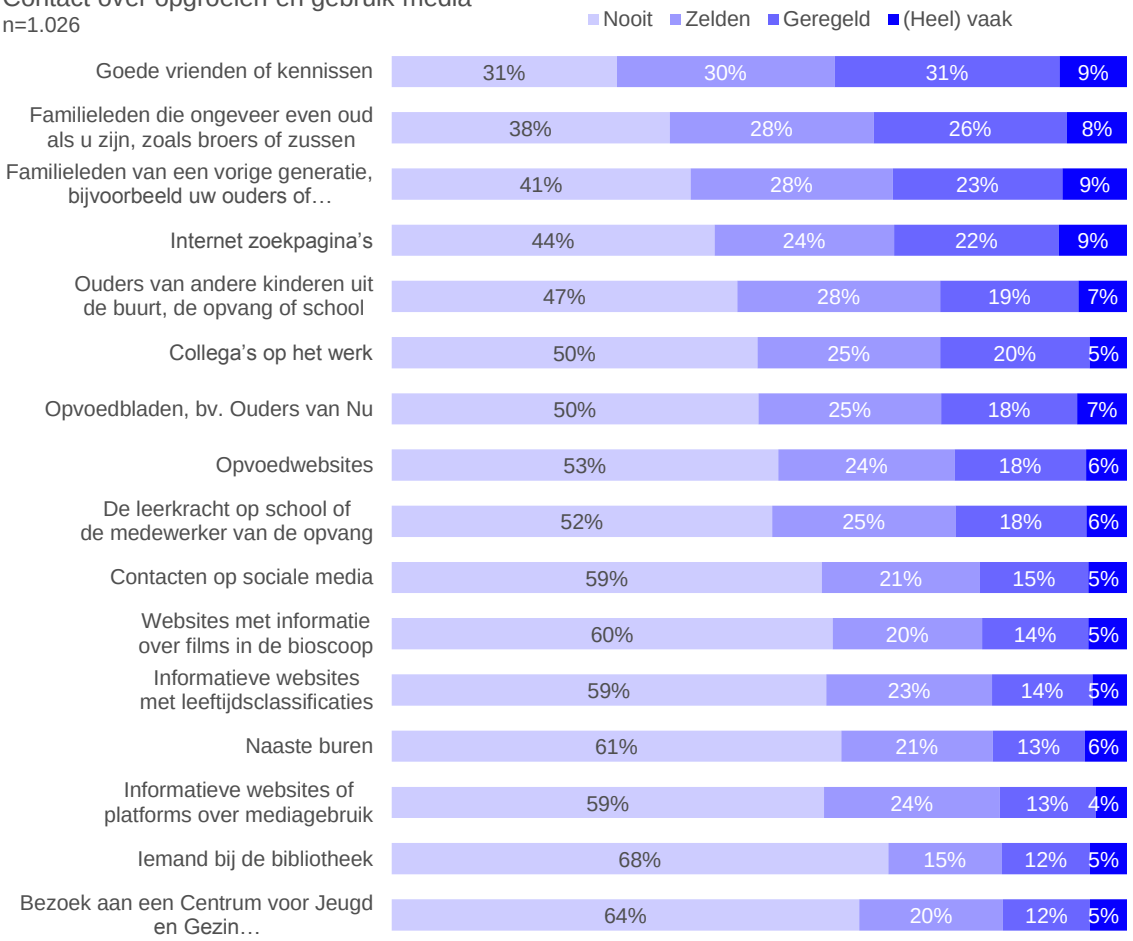

Vraag: Hoe vaak zoekt u contact met personen of instanties over het opgroeien van uw kind en het gebruik van media en media-apparaten?

Als ouders vragen hebben over het mediagebruik van hun kinderen, gaan ze eerst te rade bij vrienden en kennissen (40% geregeld of vaak) of bij familieleden van hun eigen generatie, zoals broers of zussen (34%). Daarna komen ouders en schoonouders (32%).

Een minderheid van de ouders gaat naar websites en forums (17%), de bibliotheek (17%) of CJG's en opvoedwinkels (17%).

Verschillen:

- vooral autochtone ouders zeggen dat ze zelden of nooit naar Centra voor Jeugd & Gezin, of Opvoedwinkels gaan (86% vs 73% van de ouders met een migrantenachtergrond);
- ook gaan autochtone ouders minder naar websites over mediagebruik (85% vs 75%) of opvoedwebsites (80% vs 66%).

Mediagebruik

Ouders kijken zelf ruim anderhalf uur per dag tv, en gebruiken hun mobiele telefoon meer dan 1 uur en 20 minuten per dag.

Ouders zijn zélf intensieve mediagebruikers. Vooral (buiten werktijd): tv en telefoon.
De tijdsbesteding:

- ruim anderhalf uur per dag tv-kijken (102 minuten);
- ruim een uur per dag mobiele telefonie / smartphone-gebruik (82 minuten);
- bijna een uur per dag computeren, met laptop of PC (51 minuten).

Verschillen:

- ouders met een middelbare opleiding besteden gemiddeld meer tijd aan tv-kijken (115 minuten) dan ouders met een lage of hoge opleiding (beiden 89 minuten);
- ouders met een migrantenachtergrond besteden relatief veel tijd aan hun mobiele telefoon/smartphone (114 minuten);
- in grote steden besteedt men meer tijd dan gemiddeld aan het lezen van kranten en tijdschriften (28 minuten);
- Moeders besteden relatief veel tijd aan hun mobiele telefoon/smartphone (89 minuten), tv kijken (109 minuten) en het lezen van papieren boeken (35 minuten).

Ouderlijk mediagebruik (buiten werktijd)

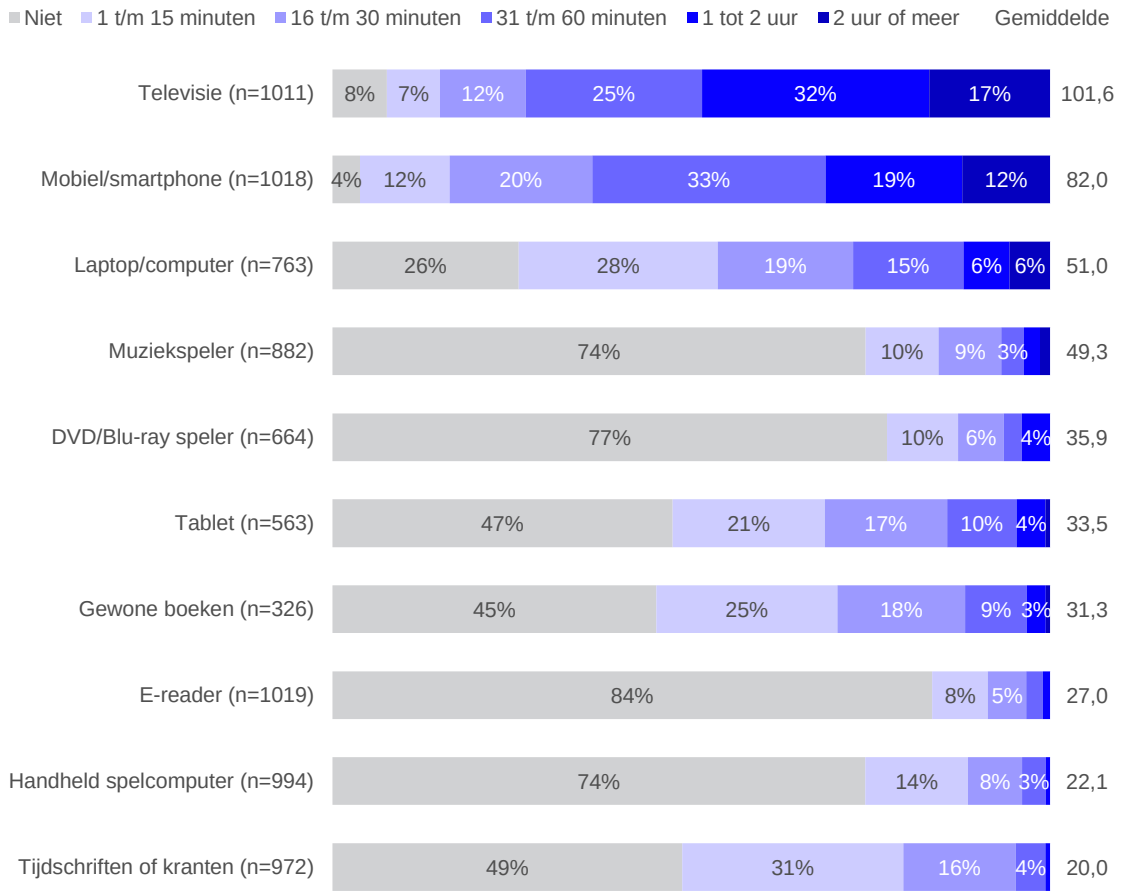

Vraag: Hoeveel tijd brengt u zelf door met media? (Gemiddeld aantal minuten per dag, in uw vrije tijd, dus niet voor uw werk.) Het gemiddelde is berekend indien het aantal minuten minuten niet 0 is.

Mediavaardigheid ouders

De meeste ouders (86%) vinden dat ze redelijk tot goed overweg kunnen met media. Gemiddeld geven ze zichzelf een 7,0 voor hun kennis en vaardigheden.

Kennis en vaardigheden van de ouders zelf - rapportcijfers

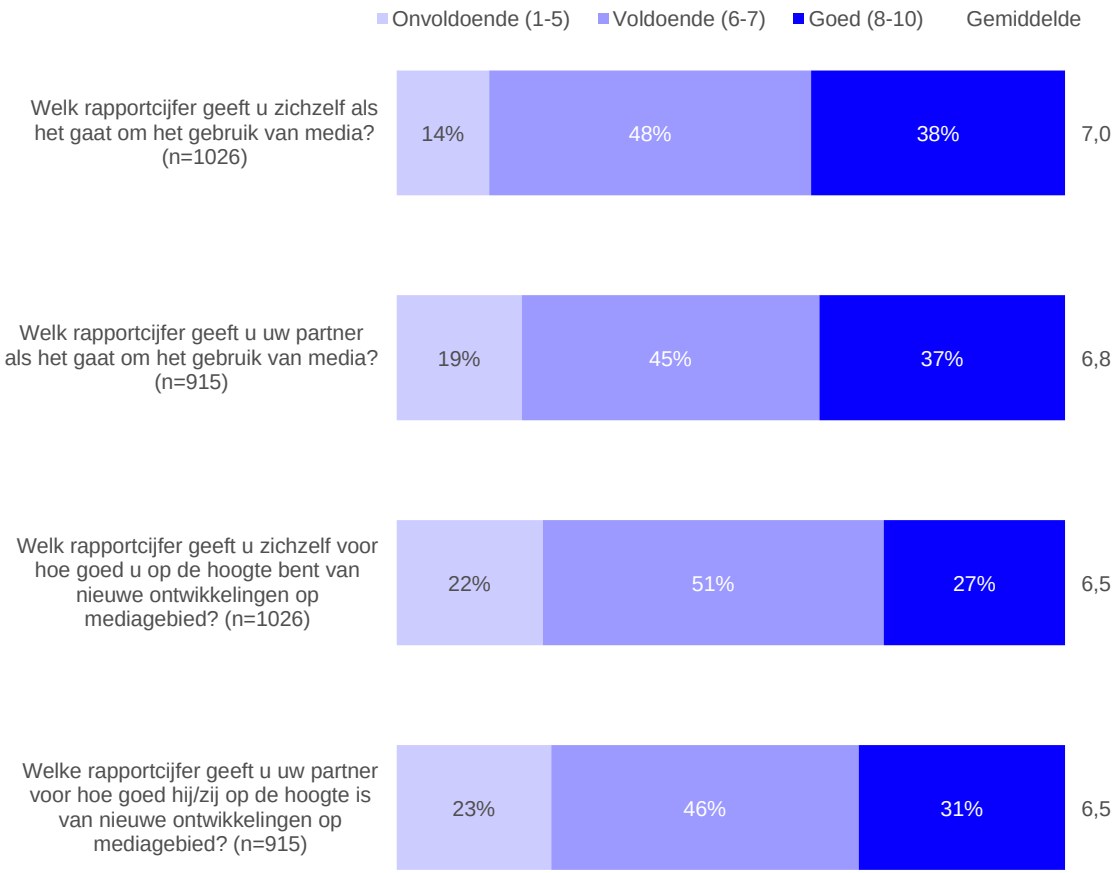

Vraag: Welk rapportcijfer geeft u zichzelf en uw partner voor mediavaardigheid, en kennis van nieuwe ontwikkelingen op mediagebied?

De meeste ouders zeggen voldoende (48%) tot goed (38%) overweg te kunnen met digitale media (totaal: 86%).

Het gaat daarbij om vaardigheden als:

- bestanden downloaden;
- een filmpje op YouTube uploaden;
- een profiel aanmaken op sociale media;
- ongewenste websites blokkeren;
- software-updates installeren;
- parental controls instellen.

Het gemiddelde rapportcijfer dat ouders zichzelf hiervoor geven, is 7,0. Dat is wat lager dan in 2017 (7,3). Vooral het aandeel ouders dat zichzelf een 8 of hoger geeft, is gedaald (van 47% naar 38%).

Voor kennis over nieuwe ontwikkelingen geven ouders zichzelf gemiddeld een 6,5. Dat komt ongeveer overeen met het gemiddelde rapportcijfer in 2017 (6,6).

Er zijn vrijwel geen verschillen qua achtergrond van de ouders (zoals inkomen, opleidingsniveau, regio, etc.)

mediawijzer.net

4. Groepen

Herkomst: bezit en gebruik media

Ouders met een migratieachtergrond geven aan dat hun kinderen intensievere gebruikers van media zijn dan ouders zonder migratieachtergrond.

			Geen migratie-achtergrond	Niet-westerse achtergrond
Bezit	Kindercomputer / kindertablet	Wel in huis	*36%*	**60%**
Gebruiksfrequentie	Laptop/ notebook/ vaste computer (desktop)	(Heel) vaak	*6%*	**15%**
	Speelgoed dat verbinding kan maken met internet	(Heel) vaak	*4%*	**12%**
	Gewone (voorlees)boekjes	(Heel) vaak	**61%**	*35%*
Minuten per dag gebruik	Tablet (bijvoorbeeld een iPad, Samsung)	Gemiddeld	32,9	**49,8**
	Mobiele telefoon/ smartphone	Gemiddeld	24,6	**51,0**
	Televisie (bijvoorbeeld open zenders of Netflix)	Gemiddeld	55,2	**80,2**
	Kindercomputer / kindertablet	Gemiddeld	22,6	**31,7**
Leeftijd eerste gebruik	Gewone (voorlees)boekjes	0-2 jaar	**87%**	*79%*
Activiteiten	Beeldcontact met anderen hebben	Doet dit wel	39%	**59%**
	Chatten (bijvoorbeeld via een web applicatie)	Doet dit wel	14%	**29%**
	Sms-en/WhatsApp-en	Doet dit wel	17%	**32%**
	Op sociale media zijn (Twitter, Facebook of Instagram)	Doet dit wel	14%	**32%**
	Educatieve spelletjes of apps op een apparaat gebruiken	Doet dit wel	54%	**76%**
	Puzzel- of denkspelletjes op een apparaat spelen	Doet dit wel	47%	**61%**
	Schiet-, vecht- of actie-spelletjes op een apparaat spelen	Doet dit wel	17%	**43%**
	Filmpjes op bijvoorbeeld YouTube bekijken	Doet dit wel	75%	**89%**
	Foto's / filmpjes op een apparaat maken	Doet dit wel	45%	**69%**
	Informatie op een apparaat opzoeken (bijvoorbeeld 'Googelen')	Doet dit wel	19%	**37%**
	Digitale (voorlees)verhaaltjes lezen, luisteren of bekijken	Doet dit wel	43%	**61%**
	Spelletjes waarbij je een eigen wereld (na)bouwt of ontwerpt	Doet dit wel	22%	**41%**
Apps voor kind op tablet	Aandeel apps voor kind op tablet	10% of minder	**27%**	13%
	Aandeel apps voor kind op tablet	26% t/m 50%	23%	**30%**

Herkomst: bezit en gebruik media

Ouders met een migrantenachtergrond geven aan dat hun kinderen veel met media kunnen, maar hebben tegelijkertijd ook meer vragen of ze het juiste doen.

			Geen migratie-achtergrond	Niet-westerse achtergrond
Uitspraken mediagebruik kind	Mijn kind kan zelf met de mobiele telefoon bellen (vriendjes of opa, oma)	Klopt wel (top 2)	15%	**24%**
	Mijn kind heeft geen hulp nodig als hij of zij begint met nieuwe spelletjes of apps	Klopt wel (top 2)	25%	**34%**
	Mijn kind kan via symbolen/ plaatjes zelf zijn weg vinden in een spelletje of app	Klopt wel (top 2)	43%	**56%**
	Mijn kind kan zelf al goed met de muis of het toetsenbord een spelletje besturen	Klopt wel (top 2)	27%	**37%**
	Mijn kind weet dat je bij reclame kunt komen (via een link in het scherm)	Klopt wel (top 2)	26%	**37%**
	Mijn kind kan zelf een foto of filmpje maken met bijvoorbeeld een smartphone	Klopt wel (top 2)	37%	**49%**
	Mijn kind snapt hoe je een poppetje/ avatar in een computerspelletje kan laten bewegen	Klopt wel (top 2)	30%	**43%**
Uitspraken mediagebruik kind	Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind	Eens (top 2)	**61%**	51%
	Tijdens het avondeten gaan bij ons alle schermen uit	Eens (top 2)	**60%**	46%
	Dankzij Skype/ WhatsApp heeft mijn kind meer contact met bijv. opa en oma	Eens (top 2)	27%	**40%**
	Media zijn handig om mijn kind mee in slaap te laten vallen	Eens (top 2)	10%	**18%**
	Mijn kind doet dingen na uit media waar ik niet blij van word	Eens (top 2)	15%	**26%**
Onderwerpen moeite mee	Via media in contact komen met mensen die kwaad in de zin hebben	Genoemd	**15%**	8%
	Nieuwsgierig blijven naar wat mijn kind met media doet	Genoemd	5%	**14%**
	Zorgen dat mijn kind vlak voor het naar bed gaan geen media gebruikt	Genoemd	7%	**16%**
	Goede afspraken maken over wanneer mijn kind even geen media gebruikt	Genoemd	7%	**15%**
Vragen die spelen rond opgroeien en gebruik media	Hoe kan ik bepalen of een website, app of spelletje goed is voor mijn kind?	Wel	38%	**57%**
	Hoe kan ik mijn kind het best helpen als hij/zij iets met de media wil doen?	Wel	38%	**62%**
	Hoe kan ik het gebruik van beeldschermmedia het beste in de hand houden?	Wel	38%	**59%**
	Hoe garandeer ik de veiligheid van mijn kind online?	Wel	43%	**63%**
	Wat moet ik doen als mijn kind eindeloos zeurt om TV / tablet / smartphone?	Wel	30%	**43%**
	Waar vind ik goede informatie over media en het opvoeden met media?	Wel	37%	**50%**

Nielsen-regio: bezit en gebruik media

In grote steden ondernemen kinderen meer media-activiteiten en hun ouders hebben ook meer vragen of ze het wel goed doen ten aanzien van het mediagebruik van hun kinderen.

			Grote steden (Nielsen 1)	Rest Westen (Nielsen 2)	Noord (Nielsen 3)	Oost (Nielsen 4)	Zuid (Nielsen 5)
In slaapkamer	Tablet	Aanwezig	**29%**	*10%*	12%	*13%*	*12%*
	Mobiele telefoon/ smartphone	Aanwezig	**35%**	*15%*	12%	*15%*	20%
	Televisie	Aanwezig	**26%**	19%	*6%*	18%	*12%*
Activiteiten	Met anderen telefoneren	Doe dit wel	**55%**	*38%*	48%	48%	*39%*
	Beeldcontact met anderen hebben	Doe dit wel	**59%**	*40%*	*36%*	*43%*	*39%*
	Chatten (bijvoorbeeld via een web applicatie)	Doe dit wel	**29%**	*15%*	*14%*	*15%*	*15%*
	Sms-en/WhatsApp-en	Doe dit wel	**32%**	*20%*	*15%*	*16%*	*18%*
	Op sociale media zijn (Twitter, Facebook, Instagram)	Doe dit wel	**30%**	*14%*	*15%*	*16%*	*16%*
	Schiet-, vecht- of actie-spelletjes op een apparaat spelen	Doe dit wel	**36%**	*18%*	*18%*	*22%*	*20%*
	Foto's / filmpjes op een apparaat maken	Doe dit wel	**63%**	*47%*	*46%*	*47%*	*47%*
Vragen die spelen rond opgroeien en gebruik	Hoe kan ik het gebruik van beeldscherm media door mijn kind het beste in de hand houden?	Wel	**61%**	*36%*	*39%*	*42%*	*37%*
	Waar vind ik informatie over geschikte websites, apps en spelletjes voor mijn kind?	Wel	**58%**	*40%*	*40%*	*35%*	*38%*
	Hoe kan ik mijn kind het best helpen als hij/zij iets met de media wil doen?	Wel	**57%**	*40%*	*36%*	*38%*	*42%*
	Hoe stel ik mijn kind gerust bij het zien van enge beelden in het nieuws?	Wel	**56%**	*39%*	*35%*	*37%*	*36%*
	Vanaf welke leeftijd kan ik mijn kind online laten gaan?	Wel	**53%**	*32%*	*30%*	*33%*	*34%*
	Vanaf welke leeftijd kan ik mijn kind zelfstandig op de computer laten?	Wel	**49%**	*30%*	*29%*	*34%*	*31%*
	Vanaf welke leeftijd heeft mijn kind recht op digitale privacy?	Wel	**45%**	*28%*	*25%*	*26%*	*27%*

Geslacht: bezit en gebruik media

Vaders schatten de vaardigheden van hun kind hoger in dan moeders, maar moeders menen dat de kinderen al op jongere leeftijd apparaten gebruiken.

Met het uitgangspunt dat een kind iets op een bepaalde leeftijd wel kan of juist niet, zou het niet moeten uitmaken of de vader of de moeder de vragenlijst invult. Dat blijkt echter wel het geval te zijn, wat betekent dat vaders en moeders een andere perceptie van de activiteiten van hun kinderen hebben.

De in de tabel weergegeven activiteiten die kinderen volgens hun vader vaker doen dan volgens hun moeder is slechts een selectie. In werkelijkheid zijn er nog veel meer activiteiten die vaders vaker noemen dan moeders.

			Man	Vrouw
Leeftijd eerste gebruik	Mobiele telefoon / smartphone	0-2 jaar	49%	**59%**
	Televisie	0-2 jaar	72%	**90%**
	Kindercomputer / kindertablet	0-2 jaar	37%	**57%**
	Netflix, Youtube	0-2 jaar	50%	**60%**
	Gewone (voorlees) boekjes	0-2 jaar	72%	**91%**
	Tijdschriften/stripboekjes (bijvoorbeeld Bobo, Donald Duck)	0-2 jaar	41%	**54%**
Activiteiten	Educatieve spelletjes of apps op een apparaat gebruiken	Doe dit wel	**64%**	55%
	Digitale (voorlees)verhaaltjes lezen, luisteren of bekijken	Doe dit wel	**53%**	44%
	Stripverhalen bekijken of lezen of meeluisteren	Doe dit wel	**51%**	37%
	Kleurplaten inkleuren via een apparaat	Doe dit wel	**56%**	47%
	Geheugenspelletjes (bijvoorbeeld memory) op een apparaat spelen	Doe dit wel	**57%**	47%
Aantal apps op tablet	Aandeel apps voor kind op tablet	76 – 100%	18%	**25%**
Uitspraken mediagebruik kind	Mijn kind kan zelfstandig zijn of haar favoriete websites op internet vinden	Klopt wel (top 2)	**23%**	18%
	Mijn kind kan zelf met de mobiele telefoon bellen (bijvoorbeeld naar vriendjes of opa, oma)	Klopt wel (top 2)	**23%**	14%
	Mijn kind heeft geen hulp nodig als hij of zij begint met nieuwe spelletjes of apps	Klopt wel (top 2)	**30%**	24%
	Mijn kind snapt hoe je een poppetje of avatar in een computerspelletje kan laten bewegen	Klopt wel (top 2)	**39%**	30%
	Mijn kind weet dat je voorzichtig moet zijn als je via (online) media benaderd wordt door andere mensen	Klopt wel (top 2)	**23%**	17%

Geslacht: bezit en gebruik media

Moeders hebben vaker vragen rond opgroeien en gebruik media, vaders hebben vaker vragen over het bezit van media, zoals een mobieltje, Facebook of tv.

			Man	Vrouw
Uitspraken mediagebruik kind	Media zijn handig als beloning, bijvoorbeeld als ik wil dat mijn kind zijn/haar bord leeg eet	Eens (top 2)	**27%**	*22%*
	Mijn kind is weleens bang of valt moeilijk in slaap na het zien van een spannend filmpje	Eens (top 2)	**21%**	*15%*
	Media zijn handig om mijn kind mee in slaap te laten vallen	Eens (top 2)	**20%**	*7%*
	Mijn kind doet dingen na uit media waar ik niet blij van word	Eens (top 2)	**20%**	*15%*
	Mijn kind heeft weleens een ongewenste aankoop gedaan of een abonnement afgesloten	Eens (top 2)	**17%**	*6%*
	Gewoon speelgoed is beter voor mijn kind dan beeldscherm media	Eens (top 2)	53%	**63%**
	Ik ben bang dat mijn kind via media dingen ziet die ongeschikt zijn	Eens (top 2)	*43%*	**51%**
	Ik zie liever dat mijn kind met andere dingen bezig is dan met media	Eens (top 2)	*46%*	**58%**
	Door media kan mijn kind makkelijk in contact komen met verkeerde personen	Eens (top 2)	40%	**49%**
	Ik heb een momentje rust als mijn kind bezig is met media	Eens (top 2)	*42%*	**48%**
Onderwerpen moeite mee	Te lang bezig zijn met media	Genoemd	*19%*	**28%**
	Zich vervelen en niets anders meer willen doen dan media	Genoemd	*12%*	**19%**
	Via media ongeschikte dingen tegen komen	Genoemd	*14%*	**22%**
	Via media in contact komen met mensen die kwaad in de zin hebben	Genoemd	*9%*	**18%**
	Zelf het goede voorbeeld geven (b.v. telefoon niet mee aan tafel)	Genoemd	*11%*	**18%**
	Meekijken en samen over media praten	Genoemd	**5%**	*2%*
	Geen moeite met de situaties	Genoemd	**33%**	*27%*
Vragen die spelen rond opgroeien en gebruik media	Vanaf welke leeftijd kan ik mijn kind iets laten doen op sociale media als Facebook?	Wel	**31%**	*25%*
	Vanaf welke leeftijd mag mijn kind een eigen televisietoestel hebben?	Wel	**31%**	*23%*
	Is het goed als mijn kind een eigen mobieltje heeft?	Wel	**30%**	*23%*
	Waar vind ik goede informatie over media en het opvoeden met media?	Wel	*34%*	**40%**
	Waar vind ik informatie over geschikte websites, apps en spelletjes voor mijn kind?	Wel	*36%*	**44%**
	Hoe kan ik bepalen of een website, app of spelletje goed is voor mijn kind?	Wel	*34%*	**44%**
	Wat is voor mijn kind een normale tijd om per dag gebruik te maken van digitale media?	Wel	*36%*	**45%**

Opleiding: bezit en gebruik media

Lager opgeleiden houden zich vaker bezig met media-activiteiten en hoger opgeleiden staan veelal positiever over media.

Naar opleidingsniveau zijn er betrekkelijk weinig verschillen. Hoger opgeleiden hebben iets meer apparaten in huis, maar bij gebruik door kinderen zijn er nauwelijks verschillen. Bij hoger opgeleiden zijn er wel vaker boekjes in de slaapkamer, maar het gebruik is niet hoger.

Opvallend is wel dat hoger opgeleiden vaker positief zijn dan middelbaar opgeleiden over de positieve effecten van media. Tegelijkertijd vinden ze echter ook dat het beter is als hun kind met andere dingen dan media bezig is.

			Laag opgeleid	Midden opgeleid	Hoog opgeleid
Apparaten in huis	Tablet (bijvoorbeeld een iPad, Samsung)	Aanwezig	84%	*79%*	**87%**
	Televisie	Aanwezig	*94%*	96%	**98%**
	E-reader	Aanwezig	**26%**	*16%*	**29%**
Gebruik door kind	Tablet (IPad, Samsung)	Niet	**6%**	2%	*1%*
In slaapkamer	Gewone (voorlees)boekjes	Aanwezig	*78%*	85%	**90%**
Activiteiten	Op sociale media zijn (bijvoorbeeld op Twitter, Facebook of Instagram)	Doe dit wel	**24%**	*14%*	18%
	Informatie op een apparaat opzoeken (bijvoorbeeld ‘Googelen’)	Doe dit wel	**28%**	*19%*	22%
	Stripverhalen bekijken of lezen of meeluisteren	Doe dit wel	**47%**	42%	*36%*
Onderwerpen moeite mee	Via media in contact komen met mensen die kwaad in de zin hebben	Genoemd	12%	**19%**	*11%*
	Geen moeite met de situaties	Genoemd	**34%**	30%	*24%*
Mediagebruik kind	Mijn kind herkent zichzelf in een filmpje	Klopt (top 2)	*55%*	59%	**65%**
Uitspraken mediagebruik kind	Ik zie dat mijn kind veel van media kan leren	Eens (top 2)	53%	*45%*	**55%**
	Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind	Eens (top 2)	61%	*56%*	**67%**
	In ons gezin zorgt media voor ontspanning	Eens (top 2)	44%	*37%*	**50%**
	Media zijn handig als beloning, bijvoorbeeld om bord leeg te eten	Eens (top 2)	23%	*20%*	**29%**
	Door het delen van media leert mijn kind beter samenwerken / wachten	Eens (top 2)	25%	*21%*	**29%**
	Ik zie liever dat mijn kind met andere dingen bezig is dan met media	Eens (top 2)	51%	*52%*	**60%**

Inkomen: bezit en gebruik media

Ouders met een laag inkomen geven aan dat hun kinderen relatief veel media-activiteiten doen, maar dat ze zich onzeker voelen over media en opvoeden.

			Beneden modaal	Bijna modaal	Modaal	Boven modaal
Gebruiksfrequentie	Gewone (voorlees)boekjes	(Heel) vaak	*46%*	61%	**61%**	**59%**
Activiteiten	Geheugenspelletjes (bv memory) op een apparaat spelen	Doe dit wel	**59%**	52%	*44%*	*46%*
	Foto's / filmpjes op een apparaat maken	Doe dit wel	**59%**	51%	*44%*	49%
	Muzikale spelletjes op een apparaat gebruiken	Doe dit wel	**53%**	48%	47%	*39%*
	Avonturenspelletjes op een apparaat spelen	Doe dit wel	**48%**	42%	34%	*34%*
	Spelletjes gericht op leren programmeren	Doe dit wel	**37%**	32%	*24%*	27%
	Schiet-, vecht- of actie-spelletjes op een apparaat spelen	Doe dit wel	**34%**	*23%*	*18%*	*20%*
	Spelletjes waarbij je een eigen wereld (na)bouwt of ontwerpt	Doe dit wel	**34%**	27%	*21%*	24%
	Informatie op een apparaat opzoeken (bv 'Googelen')	Doe dit wel	**31%**	25%	*15%*	*20%*
	Chatten (web applicatie)	Doe dit wel	**27%**	*19%*	*13%*	*14%*
	Sms-en/WhatsApp-en	Doe dit wel	**26%**	23%	*12%*	21%
	Op sociale media zijn (Twitter, Facebook of Instagram)	Doe dit wel	**25%**	24%	*12%*	16%
Aantal apps op tablet	Aandeel apps voor kind op tablet	76 t/m 100%	**35%**	*20%*	*15%*	*21%*
Uitspraken mediagebruik kind	Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind	Eens (top 2)	*54%*	57%	62%	**66%**
	In ons gezin zorgt media voor ontspanning	Eens (top 2)	*34%*	42%	**53%**	45%
	Tijdens het avondeten gaan bij ons alle schermen uit	Eens (top 2)	*50%*	60%	**65%**	57%
Onderwerpen moeite mee	Geen moeite met de situaties	Genoemd	*21%*	23%	27%	**34%**
Vragen die spelen rond opgroeien en gebruik media	Vanaf welke leeftijd kan ik mijn kind online laten gaan?	Wel	**43%**	40%	*28%*	36%
	Hoe kan ik mijn kind het best helpen als hij/zij iets met de media wil doen?	Wel	**50%**	46%	38%	*38%*
	Wat is voor kind een normale tijd om gebruik te maken van digitale media?	Wel	**52%**	41%	40%	*40%*
	Is het goed als mijn kind een eigen mobieltje heeft?	Wel	**34%**	24%	*18%*	24%
	Wat moet ik doen als mijn kind eindeloos zeurt om TV, tablet, smartphone?	Wel	**41%**	40%	29%	*29%*
	Waar haal ik de tijd vandaan om op scherm mee te kijken met mijn kind?	Wel	40%	**47%**	36%	*32%*
Rapportcijfer eigen mediavaardigheden en partner	Wel rapportcijfer geeft u zichzelf als het gaat om het gebruik van media?	Onvoldoende	**22%**	**24%**	*10%*	*8%*
	Wel rapportcijfer geeft u uw partner als het gaat om het gebruik van media?	Onvoldoende	**30%**	**29%**	*12%*	*14%*

mediawijzer.net

THE CHOICE
marktonderzoek & advies

Contact

The Choice
Sumatrakade 1299
1019 RM Amsterdam
T 020 5210660
E info@thechoice.nl
www.thechoice.nl

Mediawijzer.net
E info@mediawijzer.net
www.mediawijzer.net
www.mediawijsheid.nl